

Sisällysluettelo

MH, 20.6.2022 10:00, Esityslista 1

§ -1 Esityslistan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ 1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä työjärjestyksen hyväksyminen	3
§ 2 Pöytäkirjan tarkastaminen	4
§ 3 Ajankohtainen katsaus	5
§ 4 Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2026 taloussuunitelman valmistelu	6
§ 5 Hankkeiden talousasiantuntijan toimen täyttäminen	8
§ 6 Tiedonhallintalain toimenpiteet ja tiedonohjaussuunitelman käyttöönotto	9
Liite: Varsinais-Suomen liiton tehtäväluokitus	10
Liite: tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohje	11
§ 7 Maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajan valitseminen	24
§ 8 Hankerahoituksen jäsen Teija Ek-Marjamäen ja varajäsen Jani Kurvisen	25
§ 9 Yhteistyökomitean jäsenen valitseminen Jani Kurvisen tilalle	26
§ 10 Lausunto Salo-Turku kaksoisraiteen yleissuunnitelmasta välillä Hajala-Nunna	27
§ 11 Lausunto julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä	29
§ 12 Viraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle kotoutumisen edistämiseksi annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi	32
§ 13 Viraston kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta	35
§ 14 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta	38
§ 15 Saariston kytkeminen Varsinais-Suomen maakuntastrategiaan	40
Liite: Saariston kytkeminen Varsinais-Suomen maakuntastrategiaan 2040+	41
§ 16 Maankäyttöjaoston 25.4.2022 antamat lausunnot ja käsittelemät asiat	48
§ 17 Viranhaltijapäätökset	49
Liite: Viranhaltijapäätökset B § 93-100	50
Liite: Viranhaltijapäätökset A1 § 35-37	51
Liite: Viranhaltijapäätökset C § 19-24	52
§ 18 Kokouksen päättäminen	53

Maakuntahallitus	Esityslista	6/2022
KOKOUSAIKA	20.06.2022 klo 10.00	
KOKOUSPAIKKA	Kokoushuone Tammi	
ASIAT	1-18	
SAAPUVILLA	Valkonen Ville, pj. Achrén Ulla Aho Kimmo Andersson Janina Eloranta Eeva-Johanna, 1. vpj. Euro Alvar Kapanen Katri Kontu Laura Koski Silvia Kuusisto Pekka, 2. vpj. Nieminen Tomi Nummentalo Juhani Peltola Sami Pilpola Juhani Reijonsaari-Korsman Jaana Räisänen Lea Takatalo Henna Virolainen Anne-Mari Ylis-Junttila Markus	Rantasaari Juha Bergqvist Sandra Lehtinen Riitta Lumme Riina Jori Talvikki Azizi Muhis Vallavuori Kaisa Pitkänen Sanna Niinivirta Pirjo Kiviranta Esko Aitamurto Pentti Nuoritalo Totti Alari Tatu Junnila Vilhelm Tissari Marke Lindberg Marko Haavisto Salla Mikkola Mari Miikkola Mikael
ESITTELIJÄ	Häkämies Kari	Maakuntajohtaja
PÖYTÄKIRJANPITÄJÄ	Määttänen Petra	Hallintojohtaja
MUUT SAAPUVILLA OLLEET	Heikkilä Lauri Myllymäki Pekka Lindqvist Emma Kaarnisto-Toivonen Saija	Mv:n puheenjohtaja Mv:n I varapuheenjohtaja Mv:n II varapuheenjohtaja Mv:n III varapuheenjohtaja
KUTSUTTUINA ASIAN TUNTIJOINA	Leskinen Riikka Nuotio Tarja Saarento Heikki Virtanen Janne Stjernberg Kirsi	Toimialapäällikkö Aluekehitysjohtaja Suunnittelujohtaja Edunvalvontajohtaja Viestintäpäällikkö
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	Asia 1	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUSTAPA	Asia 2	
ALLEKIRJOITUKSET		
	Ville Valkonen puheenjohtaja	Petra Määttänen sihteeri
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.	
	Maakuntavirasto	
PÖYTÄKIRJA ON OLLUT YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ LIITON VERKKOSIVUILLA Todistaa	Maakuntavirasto Hallintojohtaja	

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS SEKÄ TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN

Asia Kutsu ja esityslista maakuntahallituksen kokoukseen on toimitettu 14.6.2022. Maakuntahallituksen jäsenten lisäksi kutsu ja esityslista on toimitettu maakuntahallituksen varajäsenille, jotka osallistuvat kokoukseen varsinaisen jäsenen ollessa estynyt ja varsinaisen jäsenen kutsuttua varajäsenen sijaansa, sekä maakuntavaltuuston puheenjohtajille.

Kuntalain 103 §:n 2. momentin mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kuntalain 64 §:n mukaan kuntayhtymästä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnasta on säädetty mainitussa kuntalain pykälässä.

Valmistelija PM/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi jäsenille toimitettu esityslista.

Päätös

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAMINEN

Asia Varsinais-Suomen liiton hallintosäännön 18 § mukaan: "Pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjantekijä. Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimitelimen päättämänä aikana ja paikassa siten kuin siitä vähintään yhtä päivää aiemmin on ilmoitettu."

Maakuntahallitus (mh 23.1.2009 § 31) päätti ottaa käyttöön menettelytavan, jossa pöytäkirja kiireelliseksi arvioitujen pykälien osalta tarkastetaan kokouksessa ja tarkastusmenettely merkitään pöytäkirjaan kyseisen pykälän kohdalle.

Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 31.3.2014 § 37, että pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti seuraavasti:

1. Pöytäkirjanpitäjän varmentama pöytäkirja lähetetään sähköpostitse maakuntahallituksen kokouksen puheenjohtajalle hyväksymistä varten.
2. Puheenjohtaja ilmoittaa sähköpostilla hallintojohtajalle ja hallintosihteerille pöytäkirjan hyväksymisestäään.
3. Puheenjohtajan hyväksymisilmoituksen jälkeen pöytäkirja lähetetään sähköpostilla pöytäkirjan tarkastajille, jotka ilmoittavat sähköpostilla pöytäkirjan tarkastuksesta hallintojohtajalle ja hallintosihteerille.
4. Pöytäkirjan hyväksymistä koskevat sähköposti-ilmoitukset liitetään pöytäkirjaan ja puheenjohtaja allekirjoittaa tarkastetun pöytäkirjan hallintosäännön 18 §:n mukaisesti.

Valmistelija PM/HM

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Lea Räisäsen ja Anne-Mari Virolaisen.

Päätös

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

AJANKOHTAINEN KATSAUS

Asia Ajankohtainen katsaus

Valmistelija KH/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee ajankohtaisen katsauksen tiedoksi.

Päätös

VUODEN 2023 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2023-2026 TALOUSSUUNITELMAN VALMISTELU

Asia Maakuntahallitus 29.8.2022 käsittelee alustavan talousarvion ja taloussuunnitelmaluonnoksen sekä varaa jäsenkunnille mahdollisuuden esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Kuntien esitykset sekä lopullinen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys käsitellään maakuntahallituksessa 14.11.2022 ja viedään maakuntavaltuuston 5.12.2022 päätettäväksi. Varsinais-Suomen liiton yhteistyökomitea käsittelee talousarvion ja toimintasuunnitelmaluonnoksen elokuussa 2022.

Varsinais-Suomen liiton strategian 2025 toteutus jatkuu. Useisiin osatehtäviin jakautuvat laajat teemat käsittelevät muun muassa tietojohtamiseen, osaamisen tunnistamiseen ja kehittämiseen, viestintään ja organisaation toimintamallien ja -tapojen tehostamiseen liittyviä kokonaisuuksia. Strategian työllistat päivitetään vuosittain.

Aluekehittämisen vastuualueen toiminta painottuu toimintavuonna 2023 EU:n uuden ohjelmakauden 2020–2027 täysipainoiseen toteuttamiseen ja vanhan ohjelmakauden 2014–2020 sulkemistoimenpiteisiin. Hankerahoitushaut jatkuvat niin EU:n kuin kansallisten rahoitusten osalta ja käytävissä oleva rahoitus kohdennetaan maakuntastrategian ja ohjelma-asiakirjojen määrittelemiin teemoihin. Hankkeiden valinnassa kiinnitetään erityistä huomiota toiminnan vaikuttavuuteen. Central Baltic-ohjelman sulkemiseen liittyen hankkeiden viimeiset maksatukset ja raportit käsitellään ja ohjelman ulkoinen loppuarviointi toteutetaan. Joulukuussa 2021 hyväksytyn maakuntastrategian 2040+ ja siihen liittyvän maakuntaohjelman 2022–2025 toimenpiteiden toteutus ja -seuranta on toiminnan keskiössä. Kumppanuusfoorumin monipuolinen työ tukee tavoitteiden toteuttamista. Kansainvälisen toiminnan osalta erityisvastuuna on osallistuminen CPMR:n (Euroopan periferisten merellisten asioiden liitto) toimintaan sen hallituksen jäsenenä.

Maankäytön ja ympäristön vastuualueella jatketaan merialuesuunnitelman, maakuntakaavan ja liikennejärjestelmäsuunnitelmien toteutumisen edistämistä ja seuranta.

Valmistautuminen kokonaismaakuntakaavan uudistamiseen jatkuu alueidenkäyttöä ohjaavan lakisäädösten keskeytyksestä huolimatta. Tärkeimpiä lähtökohtia maakuntastrategian ja ilmastotietokartan lisäksi ovat mm. viimeaikaisten toimintaympäristön muutosten vaikutukset Varsinais-Suomen asemaan sekä EU:n linjausten ml. Green Dealin ja biodiversiteettitavoitteiden huomioiminen. Voimassa olevan maakuntakaavan ajantasaisuuden arvioinnin avulla määritellään selvitystarpeet. Jo aloitettu viherrakenneselvitys jatkuu. Työtä tehdään yhdessä kuntien, ministeriöiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa.

Liikennejärjestelmätyössä painopiste on suunnitelmiin kirjattujen liikennehankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden edistämässä. Vuoden lopulla toteutetaan nykyisten suunnitelmien toteutumisen ja ajantasaisuuden arviointi seuraavaa tarkistuskierrosta varten ja osallistutaan Turun kaupunkiseudun seuraavan MAL-sopimuksen valmisteluun. Scale Up -hankkeessa laadittua alueellisen juna- ja joukkoliikenteen organisoitumis- ja rahoitus selvitystä jalkautetaan.

Varsinais-Suomen liitto toimii edelleen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona. Koordinaatiolle haetaan erillisrahoitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta. Suunnittelua jatketaan jo EU-rahoituksen saaneissa eMSP ja MSP Green -hankkeissa. Samalla valmistaudutaan uuden suunnittelukierroksen käynnistämiseen nopeutetulla aikataululla mm. merituulivoiman kehittämisen vauhdittamiseksi.

Vastuualue on mukana myös muissa maakunnan suunnittelua edistävissä liikenteen, ilmastomuutoksen torjunnan, kiertotalouden ja merialuesuunnittelun hankkeissa. Kumppanuusfoorumitoiminnassa keskitytään toimiin, joilla tuetaan kestävästä yhdyskuntarakenteen kehitystä ja maakunnan aluerakenteellista asemaa uudistuvalla TEN-T-ydinverkkokäytävällä.

Valonia jatkaa Ohjelma 2030 toteuttamista yhteistyössä kuntien kanssa. Hankkeita ja toimintoja toteutetaan kolmen pääteeman puitteissa: Hiilineutraali Varsinais-Suomi, monimuotoinen luonto ja kestävä luonnonvarojen käyttö.

Edunvalvonta ja kuntapalvelu vastuualueen toiminta muodostuu edunvalvonnasta, ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä, kulttuurialasta sekä tietopalveluista. Toimintavuonna 2023 edunvalvontatyö kohdentuu eduskuntavaaleihin ja sen jälkeiseen hallitusohjelmaan vaikuttamiseen hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti. Lounaistiedon toimintaa ja tietopalveluja kehitetään Lounaistiedon strategian mukaisesti. Liiton tietojohdamista kehitetään vuonna 2023 erityisesti vaikuttavuuden analysoinnin ja seurannan osalta.

Hallinto huolehtii viraston hallinto- ja henkilöstöpalveluista, taloudesta, kirjanpidosta, ict-palveluista, asiakirjahallinnosta ja hankinnoista. Liitossa on toteutettu lähiaikoina useampia suuria mm. assistenttipalvelujen organisoimiseen, taloushallinnon ja asianhallintajärjestelmän päivityksiin liittyviä uudistuksia. Ohjelmistopäivitysten jälkeen jatketaan henkilöstön koulutuksia sekä toiminnan kehittämistä ja sujuvoittamista.

Maakuntavaltuusto vahvisti vuoden 2022 arvioiduksi alijäämäksi yhteensä 118 635 euroa, joka suunniteltiin katettaviksi edellisten tilikausien ylijäämätilitä.

Valmistelija KH/PM/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–2026 taloussuunnitelman valmisteluajataulun ja evästää jatkovalmistelua.

Päätös

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen, p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

HANKKEIDEN TALOUSASiantuntijan TOIMEN TÄYTTÄMINEN

Asia Varsinais-Suomen liitto toimii lukuisissa hankkeissa toteuttajana. Erityisesti Valonia toteuttaa erilaisia ulkopuoliseen rahoitukseen perustuvia kehittämishankkeita. Lisäksi myös erityisesti maankäytön ja aluekehittämisen vastuualueilla sekä Lounaistiedon kokonaisuudessa toteutetaan hankkeita. Hankkeiden sujuvan ja laadukkaan toteutuksen mahdollistamiseksi on tarpeen varmistaa riittävä hankkeiden talousasioiden osaaminen. Valonian talusasioista vastaava erikoissuunnittelija on jäämässä eläkkeelle, joten on ajankohtaista perustaa uusi vakinainen toimi, jonka päätehtävänä on tukea organisaation asiantuntijoita ja hankekoordinaattoreita hankkeiden taloudenpidossa.

Nyt palkattava henkilö työskentelisi aluksi 70 % Valonian hankkeissa ja 30 % liiton muissa hankkeissa. Jatkossa työn jakautumisen osuuksia voidaan tarkistaa. Henkilö palkataan osaksi Valonian tiimiä ja lähiesimiehenä toimii Valonian toimialapäällikkö. Virkavastuullisessa esimiehen roolissa toimii suunnittelujohtaja.

Hallintosäännön 12 §:n mukaan maakuntahallitus päättää toistaiseksi täytettävän toimen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Hallintosäännön 11 §:n mukaan maakuntahallitus ottaa vakinaiset vi-
ranhaltijat ja työsopimussuhteessa olevat työntekijät, maakuntajohtajaa lukuun ottamatta.

Talusasiantuntija palkataan toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen. Työsuhteen alussa on 6 kuukauden koeaika. Talusasiantuntijan tehtävät ovat mm.

- Valonian talouden suunnittelu, talousarvioiden valmistelu sekä talouden seuranta ja raportoinnin koostaminen
- Valonian hankekoordinaattoreiden tukeminen talouden suunnittelussa, seurannassa ja raportoinnissa
- Hankehallinnon yhtenäisten käytäntöjen ja ohjeistuksien kehittäminen
- Hankkeiden, joissa Varsinais-Suomen liitto on partnerina, budjetointi, talouden seuranta ja maksatukset

Hakijalta edellytetään hyvää ymmärrystä talous- ja hankehallinnosta sekä monipuolista työkokemusta projektityöskentelystä, erityisesti projektihallinnon näkökulmasta. Lisäksi edellytetään erilaisien kansallisten ja EU-rahoitusinstrumenttien tuntemusta, soveltuvaa korkeakoulututkintoa ja työssä osoitettua pätevyyttä tehtävän hoitamiseen sekä sujuvaa suomen kielen ja hyvää englannin kielen taitoa.

Tehtävän tehtäväkohtainen palkka 3000 euroa/kk perustuu KVTES:n mukaisesti suoritettavaan tehtävien vaatavuuden arviointiin. Tehtäväkohtaisen palkan lisäksi voidaan maksaa henkilökohtaista lisää, joka on korkeintaan 30 % tehtäväkohtaisesta palkasta.

Valmistelija PM/RL/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää

1. toistaiseksi täytettävän hankkeiden talusasiantuntijan toimen perustamisesta,
2. että toimen palkkaus määritellään KVTES:n mukaan (3 000 euroa/kk) ja
3. valtuuttaa maakuntajohtajan tekemään toimen täyttöä koskevan päätöksen.

Päätös

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen, p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi
Toimialapäällikkö Riikka Leskinen, p. 044 907 5995, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

TIEDONHALLINTALAIN TOIMENPITEET JA TIEDONOHJAUSUUNNITELMAN KÄYTTÖÖNOTTO

Asia Tiedonhallintalaki tuli voimaan 1.1.2019. Liitossa on osana lain toimeenpanoa laadittu tiedonhallintamalli, asiakirjajulkisuuskuvaus ja hankittu uusi CaseM-asianhallintajärjestelmä ja sähköinen arkistoratkaisu. Tiedonhallinnan kehittäminen mahdollistaa kaikkien asianhallinnan tietoaineistojen säilytyksen sähköisessä muodossa koko asiakirjan elinkaaren ajan.

Arkistolain 9 §:n mukaan arkistotoimen järjestäminen kuuluu maakuntahallitukselle. Lisäksi Varsinais-Suomen liitto muodostaa tiedonhallintalain mukaisen tiedonhallintayksikön. Tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava siitä, että tiedonhallintayksikössä on:

- 1) määritelty tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut;
- 2) ajantasaiset ohjeet tietoaineistojen käsittelystä, tietojärjestelmien käytöstä, tietojenkäsittelyoi-keuksista, tiedonhallinnan vastuiden toteuttamisesta, tiedonsaantioikeuksien toteuttamisesta, tietoturvallisuustoimenpiteistä sekä poikkeusoloihin varautumisesta;
- 3) tarjolla koulutusta, jolla varmistetaan, että henkilöstöllä ja tiedonhallintayksikön lukuun toimivilla on riittävä tuntemus voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä ja tiedonhallintayksikön ohjeista;
- 4) asianmukaiset työvälineet tiedonhallintaa koskevien velvollisuuksien toteuttamiseksi;
- 5) järjestetty riittävä valvonta tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisesta.

Varsinais-Suomen liitossa otettiin 6.6.2022 käyttöön CaseM-asianhallintajärjestelmä. Järjestelmään sisältyvät seuraavat osiot: asianhallinta, viranhaltijapäätösten hallinta, kokoushallinta, dokumenttien- ja sopimustenhallinta sekä tiedonohjausjärjestelmä. Näistä kokoushallinta otetaan käyttöön elokuun alusta.

Sekä asianhallintajärjestelmän käyttöönotto että lainsäädäntö (tiedonhallintalaki, EU:n tietosuojasetus, julkisuuslaki ja arkistolaki) edellyttävät toimintaprosessien käsittelyvaiheet kuvaavan tiedonohjaussuunnitelman laadintaa. Tiedonohjaussuunnitelmassa määritellään arkistonmuodostajan tehtävien hoidon tuloksena syntyvien asiakirjojen käsittely, rekisteröinti ja säilyttäminen. Tiedonohjaussuunnitelman tulee olla ajantasainen ja pysyvä kuvaus organisaation hoitamista tehtävistä, niiden käsittelyvaiheista ja käsittelyvaiheiden yhteydessä kertyvistä asiakirjatiedoista sekä näiden käsittelystä.

Tiedonohjaussuunnitelmaa pidetään jatkuvasti ajan tasalla seuraamalla tehtävissä ja toimintaprosesseissa sekä työmenetelmissä tapahtuvaa kehitystä ja merkitsemällä suunnitelmaan niihin liittyvien tietojen ja asiakirjojen käsittelyssä sekä arkistonmuodostuksessa tapahtuneet muutokset.

Asianhallintajärjestelmän uusiminen edellyttää myös tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohjeen ajantasaistamista. Ohjeeseen liittyvien yksityiskohtaisten toimintaohjeiden päivittäminen jatkuu vuoden 2022 aikana. Muutokset toimintaohjeeseen hyväksyy maakuntajohtaja.

Oheismateriaalit

Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohje

Varsinais-Suomen liiton tiedonohjaussuunnitelman tehtäväluokitus

Valmistelija PM/JS/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohjeen ja tiedonohjaussuunnitelman tehtäväluokituksen.

Päätös

Lisätietoja Tiedonhallinnan suunnittelija Jaana Salonen, p. 040 508 9007, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Varsinais-Suomen liiton tiedonohjaussuunnitelma

- 00 HALLINTOASIAIT
 - 00.00 Hallintoasioiden ohjaus
 - 00.00.00 Edustajainkokous ja maakuntavaltuuston valinta
 - 00.00.01 Toimielinten/luottamuselinten valinta/ kokoonpano
 - 00.01 Toiminnan suunnittelu, järjestäminen, toteuttaminen ja kehittäminen
 - 00.01.00 Perustaminen, lakkauttaminen ja yhdistäminen
 - 00.01.01 Hallinnon järjestäminen
 - 00.01.01.01 Perussopimus
 - 00.01.01.02 Hallintoasiat ja muut säännöt
 - 00.01.01.03 Toiminnan ohjeistus
 - 00.01.01.04 Nähtävänäpidot ja kokouskaltaut
 - 00.01.01.05 Toiminnan siirrot
 - 00.01.02 Toiminnan suunnittelu ja seuranta (organisaatiostrategia ja muut sisäiset strategiat)
 - 00.01.03 Ohjelma-, hanke-, projektitoiminta
 - 00.01.04 Toiminnan arviointi ja kehittäminen
 - 00.01.04.00 Aloitteiden käsittely
 - 00.02 Päätöksenteko ja johtaminen
 - 00.02.00 Maakuntavaltuuston päätöksenteko (kokoushallinta)
 - 00.02.01 Maakuntahallituksen päätöksenteko (kokoushallinta)
 - 00.02.02 Tarkastuslautakunnan päätöksenteko (kokoushallinta)
 - 00.02.03 Maakunnan yhteistyöryhmän päätöksenteko (kokoushallinta)
 - 00.02.04 Jaoston tai toimikunnan päätöksenteko (kokoushallinta)
 - 00.02.05 Toimi- ja neuvottelukunnan päätöksenteko (muistio)
 - 00.02.06 Yhteistyökomitean päätöksenteko (kokoushallinta)
 - 00.02.07 Johtoryhmätyöskentely (muistio)
 - 00.03 Tarkastustoimi ja valvonta
 - 00.03.00 Tilintarkastus (Ulkoisen toiminnan, hallinnon ja talouden valvonta)
 - 00.03.00.00 Tilintarkastajien (JHTT-yhteisön) valinta ja erottaminen
 - 00.03.00.01 Arviointi- ja tilintarkastustoiminta
 - 00.03.00.02 Sitoumusasioiden valvonta
 - 00.03.01 Sisäinen tarkastus ja valvonta, riskienhallinta
 - 00.04 Yhteistyö ja kumppanuus
 - 00.04.00 Kumppanuus-, verkosto- ja työryhmätoiminta
 - 00.04.01 Edustukset, kotimaiseen yhteistyöhön osallistuminen
 - 00.04.02 Kansanedustajayhteistyö
 - 00.04.03 Vaikuttajakoulu
 - 00.04.04 Kansainvälinen toiminta
 - 00.04.04.00 Jäsenyydet ja edustukset kansainvälisissä organisaatioissa
 - 00.04.04.01 Kansainväliseen yhteistoimintaan osallistuminen
 - 00.04.05 Suhdetoiminta
 - 00.04.05.00 Tapahtumien ja edustustilaisuuksien järjestäminen
 - 00.04.05.01 Merkkipäivät, huomioimiset, arvonnat, kunniamerkit
 - 00.05 Lausunnon antaminen
 - 00.05.00 Lausunnon antaminen
 - 00.06 Lakiasiat ja oikeudellisten etujen valvonta
 - 00.06.00 Oikeudellisyhtiöt ja työtöiden soveltelu
 - 00.06.01 Vahingonkorvaussasiat
- 01 HENKILÖSTOASIAIT
 - 01.00 Henkilöstöasioiden ohjaus
 - 01.00.00 Työantaja- ja henkilöstöpolitiikka
 - 01.00.01 Henkilöstöketomus, henkilöstöraportointi
 - 01.00.02 Yleiset virka- ja työehtosopimusasiat ja niiden soveltaminen, paikallineuvottelut
 - 01.01 Palvelussuhdeasiat
 - 01.01.00 Viran perustaminen, muuttaminen ja lakkauttaminen
 - 01.01.01 Rekrytointi ja palvelussuhteen aloitus
 - 01.01.01.00 Virka- tai työsuhteesen rekrytointi
 - 01.01.01.01 Työkokeilijat ja harjoittelijat (ei-työsuhteiset)
 - 01.01.02 Palvelussuhteen holominen
 - 01.01.02.00 Palvelussuhteen muutos (toimenkuvan, nimikkeen, palkanmuutoksen tai vastualueen muutos, palkanmaksun prosenttitouksien muutos, osa-aikaisuus)
 - 01.01.02.01 Työajan käyttö, iltä- ja yötyöiden tekeminen
 - 01.01.02.02 Virka- ja työvapaa (opintovapaa, vuorotteluvapaa)
 - 01.01.02.03 Sivutoimien hoitaminen (sivutoimilupa)
 - 01.01.02.04 Palvelussuhteen lomituksen kuittojen toimittaminen
 - 01.01.02.05 Päihdeongelman hoitoonohjaus
 - 01.01.02.06 Työtapatumat
 - 01.01.03 Palvelussuhteen päättymisen
 - 01.02 Palkan, palkkioiden ja korvausten maksaminen
 - 01.02.01 Palkan, palkkioiden, palkanlisien maksaminen ja luontaisedut
 - 01.02.01.00 Palkkioiden ja palkanlaskenta
 - 01.02.01.01 Luontaisedut
 - 01.02.02 Makustus (virka- ja työmatkat)
 - 01.02.03 Henkilöstön palkitseminen (tulkitintpalkkio, muu palkitseminen)
 - 01.03 Osaamisen kehittäminen
 - 01.03.00 Perehdyttäminen, koulutuksen järjestäminen
 - 01.03.01 Osaamisen ja johtamisosaamisen kehittäminen
 - 01.04 Työhyvinvoinnin edistäminen
 - 01.04.00 Yhteistoiminta-asiat
 - 01.04.01 Työsuojelu ja työhyvinvointi
 - 01.04.02 Työturvallisuus ja työhyvinvointi
 - 01.04.03 Virkistystoiminta, henkilökuntayhdistys
- 02 TALOUSASIAIT
 - 02.00 Talouden suunnittelu ja seuranta
 - 02.00.00 Talousarvion valmistelu
 - 02.00.00.00 Talousarvion ja -suunnitelman laatiminen
 - 02.00.00.01 Käyttösuunnitelman laatiminen ja seuranta
 - 02.00.01 Talouden seuranta, tilinpäätös
 - 02.01 Rahoitus ja varainhallinta
 - 02.01.00 Maksuperusteiden määrääminen (kuntien maksuosuudet)
 - 02.01.01 Tuet, korvaukset ja avustukset (liiton saamat)
 - 02.01.01.01 Valtionavustukset, ministeriöiden erityisavustukset
 - 02.01.01.02 Korvausarvokukset (koulutus, kunnioitus jne.)
 - 02.01.02 Liiton myöntämät avustukset, apuraha ja vierasvaraus
 - 02.02 Kirjanpito ja maksuliikenne
 - 02.02.00 Myyntilaskutus ja myyntireskontra
 - 02.02.01 Kirjanpidon seuranta
 - 02.02.02 Korvaukset
 - 02.02.03 Saatavien poistaminen liiton tileistä
 - 02.03 Hankintatoimi
 - 02.03.00 Pienhankinnat
 - 02.03.01 Kansallisen hankintarajan ylittävät hankinnat
 - 02.04 Omien palvelujen ja tuotteiden myynti
 - 02.04.00 Palvelujen ja tuotteiden myynti
- 03 MAAKUNNAN KEHITTÄMINEN JA EDUNVALVONTA
- 03.00 Maakunnan yleinen kehittäminen
 - 03.00.00 Maakunnan yhteistyöryhmän toiminta
 - 03.00.01 Aluekehittämisskukset
 - 03.00.02 Maakunnan elinvoiman ja elinkeinon kehittäminen
 - 03.00.03 Ennakointitoiminta ja sen yhteensovittaminen
 - 03.00.04 Kulttuuri
 - 03.00.05 Saaristoasiat
 - 03.00.06 Kielelliset palvelut
 - 03.00.07 Yhteisöpalvelujen edistäminen
- 03.01 Edunvalvonta
 - 03.01.00 Maakunnan yleinen edunvalvonta
- 03.02 Maakuntajohdinta, maakuntastrategia
 - 03.02.00 Maakuntajohdinta (maakuntajohdinta) laatiminen
 - 03.02.01 Maakuntajohdinta täydentävä ohjelma- ja kehittämisohjelma
- 03.03 Kansallinen kehittämisraha
 - 03.03.00 Kansallisen kehittämisrahan hallinnointi
 - 03.03.01 Kansallisen hanke- ja rahoituksen myöntäminen
- 03.04 Rakennusrahastoasiat
 - 03.04.00 Rakennusrahastotoiminnan hallinnointi
 - 03.04.01 Rakennusrahastohankkeiden rahoituksen myöntäminen
- 03.05 Rajanylittävien yhteistyöohjelmien
 - 03.05.00 Central Baltic -ohjelman hallinnointi
 - 03.05.01 Central Baltic -ohjelman rahoituksen myöntäminen
 - 03.05.02 Central Baltic -ohjelman kansallisen vastinrahoituksen myöntäminen
- 04 MAAKUNNAN SUUNNITTELU
 - 04.00 Maakuntasuunnittelu
 - 04.01.00 Maakuntakaavan laatiminen
 - 04.01 Maakunnan yleinen suunnittelu
 - 04.01.00 Alueelliset selvitykset ja suunnitelmat
 - 04.01.01 Merkkisuunnittelu
 - 04.01.02 Liikennejärjestelmäsuunnittelu
- 05 TIEDON HALLINTA JA VIESTINTÄPALVELUT
 - 05.00 Tiedon hallinta ja tietopalvelu
 - 05.00.00 Tiedonhallinnan ohjaus
 - 05.00.01 Tietoturva ja tietosuojat
 - 05.00.02 Tietopalvelu ja tietopyynnöt
 - 05.00.02.00 Tieto- ja asiakirjapyyntö
 - 05.00.02.01 Tietosuojat-asetusten mukaiset tietopyynnöt ja korjauspyynnöt
 - 05.01 Viestintä ja tiedottaminen
 - 05.01.00 Viestinnän ohjaus, toteutus ja seuranta
 - 05.01.01 Liiton vaakuna ja logo ja käyttöoikeuksien myöntäminen
 - 05.01.02 Tunnuksukset, painokset ja kalpaukset
 - 05.02 Tilastotoiminta ja avoin data
 - 05.02.00 Tilastot
 - 05.02.01 Avoin data
 - 05.03 ICT:n ja tietojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito
 - 05.03.00 ICT-palvelujen toteutus ja ylläpito
 - 05.03.01 Tietojärjestelmien käyttöoikeuksien hallinta
 - 05.03.02 Sähköisen asiointin valtuutukset ja suostumukset
 - 05.03.03 Digitaaliset palvelut ja niiden saavutettavuus

Varsinais-Suomen liiton tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohje

Sisällys

Varsinais-Suomen liiton tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan toimintaohje.....	1
Tiedonhallinta ja asiakirjahallinta	2
Ohjeen tarkoitus.....	2
Lainsäädäntö	2
Tiedonhallinta	2
Asianhallinta	3
Asiakirjahallinta.....	4
Tiedonhallinnan vastuut ja organisointi	4
Maakuntahallituksen tehtävät	5
Tiedonhallintaa johtava viranhaltija.....	5
Tiedonhallinnan suunnittelija	5
Vastuualueiden johto ja viranhaltija	5
Työntekijä.....	5
Asiakirjahallinnan toteuttaminen.....	6
Tiedonohjaussuunnitelma.....	6
Asiakirjojen kirjaaminen ja muu rekisteröinti	7
Asioiden avaaminen.....	7
Postin käsittely ja käsittelyvaiheiden kirjaaminen	8
Päätöksenteon tietojen rekisteröinti	8
Sopimusten hallinta.....	9
Asiakirjatiedon säilyttäminen	9
Asiakirjatiedon tuhoaminen	9
Analogisen asiakirjatiedon hallinta.....	10
Asiakirjatiedot ja niiden käsittely.....	11
Asiakirjajulkisuus	11
Henkilötiedot	11
Asiakirjaturvallisuus.....	12
Saavutettavuus.....	12
Muutosten hallinta.....	13
Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi.....	13
Asiakirjahallinta organisaatio- ja toimintamuutostilanteissa.....	13

Tiedonhallinta ja asiakirjahallinta

Ohjeen tarkoitus

Varsinais-Suomen liiton tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan ohjeen tarkoituksena on ohjata asiakirjatiedon käsittelyä, tiedonohjausta, arkistonmuodostusta ja arkistointia sekä antaa yleisohjeet liiton tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan hoitamiseen. Tämä ohje korvaa aikaisemman ohjeen (mh 22.5.2006, mkj 9.10.2015).

Ohjeessa annetaan kaikille yhteiset asiakirja- ja tiedonhallinnan järjestämistä ja suunnitelmallista hoitoa koskevat ohjeistukset ja määräykset. Tätä ohjetta täydentämään tehdään tarkentavia erillisohjeita. Ohjeistus muodostaa tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan käsikirjan.

Tämä toimintaohje annetaan tiedoksi ja noudatettavaksi jokaiselle liiton viranhaltijalle ja työntekijälle.

Lainsäädäntö

Tämän ohjeen lisäksi liitossa noudatetaan arkistolakia, kansallisarkiston ohjeita ja määräyksiä, lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta, tiedonhallinta- ja tietosuojalakia, EU:n yleistä tietosuoja-asetusta, lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa ja muita erityislakeja sekä liitossa aiemmin hyväksytyjä päätöksiä, määräyksiä muita ohjeita. Ohjetta päivitetään uuden arkistolain tultua voimaan vuoden 2023 aikana.

Tiedonhallinta

Tiedonhallinnalla tarkoitetaan tietoprosessien järjestämistä siten, että tietojen saatavuus, löydettävyys ja hyödynnettävyys eri tarkoituksiin pyritään varmistamaan tiedon elinkaaren ajan.

Tietojen käsittely on mm. tietojen

- luomista
- keräämistä
- hakua, kyselyä
- käyttöä (esim. katsomista)
- kopiointia, muokkaamista
- yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista
- siirtämistä, jakamista, levittämistä tai asettamista ne muutoin saataville
- säilyttämistä, arkistointia

Tiedonhallinnan asianmukainen järjestäminen on osa hyvän hallinnon toteuttamista, koska sillä palvellaan muun muassa joutuisan asiankäsittelyn toteuttamista. Asiakirjat ohjataan oikeisiin asiankäsittelyprosesseihin ja huolehditaan asianhallinnasta. Myös tietosuojasta ja tietoturvallisuudesta huolehtiminen kuuluvat hyvään tiedonhallintaan.

Tiedonhallintalain tavoite on edistää sähköistä tiedonhallintaa, lisätä yhteentoimivuutta, selkeyttää viranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja yhtenäistää tietoturvallisuuslainsäädäntöä. Tiedonhallintalaki kohdistuu tietoaineistoihin, jotka koostuvat asiakirjoista tai tiedoista, joista voidaan muodostaa asiakirjoja. Sääntely koskee niitä tietoaineistoja ja asiakirjoja, joihin sovelletaan julkisuuslakia. Sen tarkoitus on varmistaa viranomaisten tietoaineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta ja tietoturallinen käsittely julkisuusperiaatteen toteuttamiseksi. Tiedonhallintalaki on yleislaki, jota sovelletaan tiedonhallintaan viranomaistoiminnassa.

Varsinais-Suomen liitto on tiedonhallintalain tarkoittama tiedonhallintayksikkö. Liiton tehtävien hoidon toiminnallinen ja tiedonhallinnan kokonaisuus kuvataan **tiedonhallintamallissa**. Malli on toiminnan, prosessien, tiedon ja tietojärjestelmien ja näiden välisten yhteyksien muodostama kokonaisuus.

Asiakirjajulkisuuskuvaus on kuvaus liiton tiedoista ja asiakirjoista. Kuvausta ylläpidetään liiton verkkosivujen ainestopankissa. Asiakirjajulkisuuskuvaus on yksi tavoista avustaa kuntalaista kohdistamaan tietopyyntönsä.

Asianhallinta

Asianhallinta on osa tiedonhallinnan kokonaisuutta. Asianhallinta on asioiden ja niihin liittyvien asiakirjojen käsittelyn ohjaamista niiden koko elinkaaren ajan. Asianhallinnalla varmistetaan asiakirjojen ja tietojärjestelmien sekä niiden sisältämien tietojen asianmukainen saatavuus, käytettävyys ja suojaaminen, eheys ja muut tiedon laatuun vaikuttavat tekijät. Asianhallinta tukee riskienhallintaa varmistamalla tietojen asianmukaisen suojaamisen ja tietoturvallisuuden. Asianhallinnan laatuun vaikuttaa koko organisaation toiminta.

Asiakäsittely tarkoittaa viranomaisen prosessia, jossa asia käsitellään hallintomenettelyn mukaisesti. Asia on viranomaisen käsiteltäväksi saama tai ottama kokonaisuus, jonka tuloksena syntyy viranomaisen tekemä ratkaisu.

Myös muun kuin asiankäsittelyn yhteydessä muodostuvan tietoaineiston hallinta on järjestettävä niin, että tietoaineistosta muodostettavat asiakirjat ovat haettavissa. Tämä toteutetaan jollakin tietokokonaisuuden yksilöivällä tunnuksella, jotta tiedot voidaan antaa siihen oikeutetulle vaivattomasti.

Asiakirjahallinta

Asiakirjahallinta tarkoittaa asiakirjatiedon synnystä, käytöstä, tuhoamisesta ja säilyttämisestä koostuvaa kokonaisprosessia. Varsinais-Suomen liitto on yksi arkistokokonaisuus, joka koostuu liiton toiminnan tuloksena syntyvistä tai sille tehtävän hoitamista varten saapuneista asiakirjatiedoista. Asiakirjatietokäsitettä käytetään tässä ohjeessa yleiskäsitteenä, joka pitää sisällään tiedon erilaiset muodot. Asiakirjatietoa voi olla perinteisen asiakirjan muotoon tuotettu paperinen tai sähköinen kokonaisuus. Se voi myös olla kuvallinen esitys tai sähköisesti tai muulla vastaavalla tavalla aikaansaatu esitys, joka on luettavissa, kuunneltavissa tai muutoin ymmärrettävissä teknisin apuvälinein.

Ohjeessa käytetään myös käsitettä analoginen, jolla tarkoitetaan kaikkia fyysisiä tallennusvälineitä, kuten esimerkiksi paperi, filmi tai ääninauha.

Asiakirjahallinnan tavoitteena on varmistaa, että organisaatiolla on käytettävissään autenttiset, luotettavat, käyttökelpoiset ja todistusvoimaiset asiakirjatiedot. Asiakirjahallinta on toteutettava niin, että hyvä tiedonhallintapa toteutuu. Tämä edellyttää asiakirjatiedon saatavuuden, käytettävyyden ja eheyden turvaamista.

Toiminnassa pitää noudattaa julkisuusperiaatetta ja varmistaa perustuslain mukainen kansalaisten ja yhteisöjen oikeus saada tietoja julkisista asiakirjatiedoista. Salassa pidettävän tiedon käsittelyn ja hallinnan on perustuttava laillisuuteen, huolellisuuteen ja suunnitelmallisuuteen. Oikeusturva ja tietosuoja otetaan aina huomioon. Asianmukaisesti hoidettu asiakirjahallinta vähentää toimintaan kohdistuvia riskejä ja edesauttaa hallinnon läpinäkyvyyttä ja avoimuutta.

Osa asiakirjatiedosta on määritelty säilytettäväksi pysyvästi ja kuuluu kansalliseen kulttuuriperintöön. On varmistettava, että pysyvään säilytykseen määrätty asiakirjatieto hoidetaan niin, että se palvelee tiedon lähteenä tutkimusta ja kansalaisia.

Asiakirjatiedon säilytysarvo määritellään, tietojen käytettävyys ja säilyminen varmistetaan ja tarpeeton aineisto tuhotaan. Tämä koskee sekä digitaalisessa että analogisessa muodossa olevia aineistoja.

Tiedonhallinnan vastuut ja organisointi

Hyvä tiedonhallinta edellyttää tiedonhallinnan kaikkiin osa-alueisiin liittyvien vastuiden tuntemista ja ohjeiden noudattamista. Toiminnasta vastaavien on varmistettava, että henkilöstöllä ja liiton lukuun toimivilla on riittävä tuntemus tiedonhallintaa, tietojen käsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä, päätöksistä ja ohjeista.

Vastuu hyvästä tiedonhallinnasta kuuluu kaikille.

Maakuntahallituksen tehtävät

Maakuntahallitus toimii hallintosäännön mukaan tiedonhallintayksikön johtona ja vastaa siitä, että tiedonhallinnan vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty liiton tehtävissä. Maakuntahallitus vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta.

Tiedonhallintaa johtava viranhaltija

Hallintojohtaja johtaa maakuntahallituksen alaisena liiton tiedonhallintaa ja asiakirjahallintaa.

Tiedonhallinnan suunnittelija

- valmistelee, kehittää ja tekee päivitykset tiedonohjaussuunnitelmaan
- ylläpitää tiedonhallintamallia ja asiakirjajulkisuuskuvausta yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa
- valmistelee tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnan käsikirjaksi koottavat ohjeet yhteistyössä mm. hallinnon kanssa
- neuvoo ja opastaa tiedonhallintaan liittyvissä asioissa
- huolehtii pysyvästi säilytettävien asiakirjatietojen arkistoinnista ja tietopalvelusta

Vastuualueiden johto ja viranhaltija

- huolehtii, että tiedot ovat saatavia, löydettäviä ja hyödynnettäviä eri tarkoituksiin tiedon elinkaaren ajan
- huolehtii, että vastuulla olevat tietojärjestelmät mahdollistavat tietojen käsittelylle asetetut lainsäädännön velvoitteet

Työntekijä

- toimii tiedonhallinnan eri osa-alueita koskevien ohjeiden mukaisesti
- työskentelee tavoilla, jotka tukevat tiedon käsittelyä sähköisenä sen kaikissa elinkaaren vaiheissa
- vastaa hallussaan olevan asiakirjatiedon asianmukaisesta käsittelystä esimerkiksi tallentamalla niitä itse asianhallintaan tai toimittamalla ne tallennettavaksi
- huolehtii toimenkuvansa mukaisesti esimerkiksi päätösvalmistelun asiakirjoista, asiakirjapohjista, toimielinten perustietojen ylläpidosta ja päätösten tiedoksiannosta

- käyttöoikeudet tietoihin perustuvat työtehtäviin ja käyttöoikeuksia muutetaan työtehtävien muuttuessa

Asiakirjahallinnan toteuttaminen

Tiedonohjaussuunnitelma

Tiedonohjaussuunnitelma on asiakirjahallinnan keskeisin ohjaus- ja toteutusväline. Tiedonohjaussuunnitelma ohjaa asianhallintaa, liiton sähköistä säilyttämistä ja sähköistä arkistoa.

Varsinais-Suomen liiton voimassa olevaa tiedonohjaussuunnitelmaa (TOS) ylläpidetään CaseM- tiedonohjausjärjestelmässä. Tiedonohjaussuunnitelma toimii sähköisen asianhallintajärjestelmän taustalla ja tuottaa asioille ja asiakirjoille vaadittavat metatiedot. Metatieto tarkoittaa tietoa tiedosta: kuvailevaa ja määrittävää tietoa jostain tietovarannosta.

Tiedonohjaussuunnitelma sisältää tehtäväluokat, käsittelyprosessien kuvaukset, niihin kuuluvat toimenpiteet ja asiakirjatyypit sekä oletusmetatiedot. TOS:iin määritellyt metatiedot eivät välttämättä ole asian, toimenpiteen tai asiakirjan lopullisia metatietoarvoja vaan niitä voidaan tarvittaessa muuttaa. Vain osa metatiedoista saadaan tiedonohjaussuunnitelmasta. Loput metatiedot ovat joko käyttäjän lisäämiä tai asianhallintajärjestelmän tuottamia.

Asian käsittelyprosessiin liittyvät yleensä taulukossa kuvatut käsittelyvaiheet, vaikka kaikkiin asioihin ei liity kaikkia vaiheita. Tehtäväprosessit rakennetaan sellaisiksi kuin kunkin tehtävän käsittelyn kannalta on oleellista.

Käsittelyvaihe / TOS:n toimepide	Määritelmä
Vireilletulo	Asia tulee vireille esim. siten, että viranomainen vastaanottaa vireillepanoasiakirjat tai viranomainen laittaa itse asian vireille.
Valmistelu	Vireille tulleen asian selvittäminen, asian käsittelyn eteneminen. Esim. asianosaisten kuuleminen, lisäselvitykset, viranomaisen itse laatimat valmisteluaineistot.
Päätöksenteko	Viranomainen ratkaisee valmisteltavana olleen asian.
Tiedoksianto	Viranomaisen tekemä päätös annetaan tiedoksi asianosaiselle tai muulle sellaiselle, jolla on oikeus hakea päätökseen oikaisua tai muutosta.
Toimeenpano	Viranomaisen antama päätös pannaan toimeen.
Muutoksenhaku	Asianomainen hakee muutosta samaansa päätökseen.

Seuranta	Viranomaisen valvoo, että annettu päätös on pantu toimeen. Asianomainen voi olla velvoitettu toimittamaan tietoja viranomaiselle. Seurantaan voi kuulua viranomaisen oma raportointi.
----------	---

Tiedonohjaussuunnitelmaa päivitetään tiedonhallinnan suunnittelijan ja ko. tehtävän asiantuntijoiden kanssa tarpeen mukaan ja kun tehtävät ja toimintaprosessit muuttuvat.

Asiakirjojen kirjaaminen ja muu rekisteröinti

Asioiden ja asiakirjojen kirjaamisella tarkoitetaan vireille tulleiden asioiden ja niihin liittyvien käsittelyvaiheiden, päätösten ja asiakirjojen rekisteröintiä. Rekisteröinnin avulla voidaan yhdistää toisiinsa asiat, asiakirjat ja niihin liittyvät toimenpiteet. Rekisteriä, johon nämä merkinnät tehdään, kutsutaan diaariksi. Diaari toimii asioiden hakemistona. Varsinais-Suomen liitossa on käytössä CaseM-asianhallintajärjestelmä. CaseM-asianhallinnan käyttöön laaditaan oma ohjeensa.

Julkisuuslainsäädäntö edellyttää organisaatiota huolehtimaan asiakirjojen ja tietojärjestelmiin sisältyvien tietojen saatavuudesta ja käytettävyydestä siten, että julkiset asiakirjatiedot löytyvät vaivattomasti. Viranomaisen on tiedettävä, mitä asioita on vireillä ja missä vaiheessa asioiden käsittely on. Tämä edellyttää asioiden kirjaamista siinä vaiheessa, kun asia tulee organisaatiossa vireille.

Kirjaamisen tavoitteena on lainmukainen julkisuusperiaatteen toteutuminen ja asioiden käsittelyn seurannan helpottaminen sekä hyvän tiedonhallintatavan toteutuminen. Kirjaamisen avulla voidaan antaa ajantasaista tietoa viranomaisella käsiteltävänä olevan asian käsittelyvaiheista. Kirjaamisprosessi alkaa asian vireille tulosta ja päättyy käsittelyvaiheiden jälkeen asian sulkemistietoihin.

Asioiden avaaminen

Kirjatessa on tärkeää saada kaikki yhden asiakokonaisuuden asiakirjat yhdelle asialle. Uudet asiat avataan pääsääntöisesti keskitetysti kirjaamossa. Asiakirjat tallennetaan vain kerran asianhallintajärjestelmään.

Uutta asiaa avatessa on erityisen tärkeää, että ei avata uudelleen asiaa, joka on jo vireillä. Asian ja asiakirjojen otsikointiin tulee kiinnittää huomiota. Otsikon tulee olla ytimekäs ja informatiivinen, jotta tieto löytyy helposti ja erottuu muista vastaavanlaisista. Toisaalta asianhallinnan metatiedot auttavat siinä, että koko asiayhteyttä ei tarvitse yrittää kuvata otsikossa.

Asia voi tulla vireille joko liiton omasta aloitteesta tai kun yhteisö tai kansalainen toimittaa vireilletulon käynnistävän asiakirjan. Asian avaamisen

tekee asianhallintajärjestelmän kirjaaja. Muut voivat lähettää CaseM-asianhallinnassa avauspyynnön kirjaamoon tai lähettää esimerkiksi omasta sähköpostista asiakirjat kirjaamon sähköpostiin. Asioita valmistelevat voivat liittää asiankäsittelyssä syntyvät asiakirjat jo avatun asian toimenpiteille itse.

Diaari-/asiannumero on hakuavain asioille. Liitolla on käytössä yksi diaari ja uudet asiat saavat juoksevan numeroinnin muodossa VSLDno-2022-1. Asianumero tulee asialle automaattisesti, kun asia tallennetaan ensimmäisen kerran. Asianumero siirtyy pöytäkirjaan, kun asia etenee toimielinkäsittelyyn. Myös viranhaltijapäätöksiin tieto tulostuu automaattisesti.

Postin käsittely ja käsittelyvaiheiden kirjaaminen

Jotta diaari pysyy ajan tasalla ja kaikki toimenpiteet tulevat kirjatuiksi, tulee sekä saapuvan että lähtevän rekisteröitävän postin kulkea asianhallintajärjestelmän kautta. Osa asiakirjoista myös lähetetään suoraan järjestelmästä. Kirjaamisessa käytetään liiton tehtäväluokitusta. Asiakirjasta kirjataan tiedonhallintalin mukaisesti saapumisaika ja -tapa.

Jos saapunut asiakirja on tullut paperimuodossa, se skannataan ennen tallennusta. Liitossa laaditut asiakirjat ovat aina sähkösyntyisiä ja ne pidetään sähköisinä koko elinkaaren ajan. Tällä on suuri merkitys sekä asiakirjan saavutettavuuteen että käytettävyyteen.

Liitolle saapuvat asiakirjat tulevat pääasiassa sähköpostilla. Vastuu sähköisen viestin perillemenosta on lähettäjän omalla vastuulla. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä. Vaikka allekirjoituskin olisi tarpeen, sen ei yleensä tarvitse olla ns. vahva sähköinen allekirjoitus. Liiton on ilmoitettava lähettäjälle sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta. Kuittaus tehdään esimerkiksi vastaamalla viestiin kirjaamosta.

Päätöksenteon tietojen rekisteröinti

Viranhaltijapäätökset ja toimielinten päätösehdotukset laaditaan sille asialle, johon päätös kuuluu.

CaseM-asianhallintajärjestelmässä

- kootaan esityslistat ja pöytäkirjat
- lähetetään esityslistat kokouksen osallistujille kokouskutsuna
- hyväksytään viranhaltijapäätökset ja laaditaan niistä päätösotteet
- annetaan päätökset tiedoksi asianosaisille ja toimeenpanoa varten
- julkaistaan päätökset nettiin kuntalain ja julkisuusperiaatteen mukaisesti.

Kaikista toimenpiteistä tallentuu asiakirjojen todistusvoimaisuuden takaavia metatietoja.

Sopimusten hallinta

Kaikki liiton sopimukset viedään CaseM-järjestelmään kuuluvaan sopimustenhallintaan. Sopimustenhallintajärjestelmä tulee pitää ajan tasalla. Tallennettavat sopimukset toimitetaan kirjaamoon. Sähköiset allekirjoitukset voidaan kerätä tässä vaiheessa käyttämällä järjestelmään integroitua allekirjoitustoimintoa.

Asiakirjatiedon säilyttäminen

Liiton asiakirjatiedot tuotetaan ja säilytetään digitaalisessa muodossa koko elinkaarensa ajan aina kun mahdollista. Muussa kuin sähköisessä muodossa saapuneet arkistoitavat asiakirjatiedot muutetaan digitaalisiksi. Asiakirjatiedon elinkaaren hallinta edellyttää, että tiedon käsittelyprosessissa pitää ottaa huomioon myös säilyttämisen ja tuhoamisen vaatimukset.

Asianmukainen säilyttäminen mahdollistaa tiedon käytettävyyden ja sen, että säilytysajan umpeuduttua aineistot hävitetään hallitusti. Asiakirjatiedon elinkaaren hallinnan ja säilytyksen tarpeet tulee ottaa huomioon tietojärjestelmän hankintaa suunniteltaessa. Etukäteen tehtävä aineiston käsittelyn suunnittelu estää ylimääräisten kustannusten syntyä. Käytöstä poistettavien järjestelmien asiakirjatietojen myöhemmän käytön turvaaminen ja asianmukainen hävittäminen on suunniteltava ennen järjestelmän alasajoa.

Pitkään ja pysyvästi säilytettävien aineistojen säilytys toteutetaan pääsääntöisesti liiton sähköisessä arkistossa, joka täyttää kansalliset sähköisen säilyttämisen vaatimukset. Asianhallintajärjestelmässä tuotetut ja sinne tallennetut tiedot säilyvät asianhallintajärjestelmässä ja arkistoituvat viiden vuoden kuluttua asian sulkemisesta.

Asiakirjatiedon säilytysajat määritellään tiedonohjaussuunnitelmassa. Kansallisarkisto on antanut seulontapäätöksen maakunnan liittojen pysyvästi säilytettävistä asiakirjoista. Muiden säilytysaikojen määrittely tehdään liitossa erilaisten lakien, määräysten, ohjeiden, suositusten ja omien käyttötarpeiden pohjalta.

Asiakirjatiedon tuhoaminen

Liiton asianhallintaan ja sähköiseen arkistoon tallennetut asiakirjat säilytetään tiedonohjaussuunnitelmassa määritellyn säilytysajan mukaan ja säilytysajan päätyttyä ne tuhotaan hallitusti. Hävitettävästä aineistosta muodostetaan vuosittain hävitysluettelo. Muissa tietojärjestelmissä olevien asiakirjatietojen hävitysprosessin laittavat käyntiin järjestelmien pääkäyttäjät. Tuhoamisen saa suorittaa vasta kun tiedonhallinnan suunnittelija on saanut tiedon asiasta. Hän myös hävittää paperiasiakirjat arkistosta niiden säilytysajan päätyttyä ja tekee hävitysajot asianhallintajärjestelmästä hävitettävistä tiedoista.

Pitkään säilytettävää aineistoa hävitettäessä pitää myös muodostaa hävitysluettelo. Määräajan säilytettävän asiakirjatiedon tuhoaminen suoritetaan säännöllisin väliajoin, jotta aineistojen käytettävyys säilyy. Erityistä huolellisuutta on noudatettava salaisen ja sen asiakirjatiedon osalta, joka on lailla määrätty hävitettäväksi heti säilytysajan kuluttua. Esimerkiksi terveydentilatietoja käsittelevät henkilöt huolehtivat itse tietojen tuhoamisesta.

Analogisen asiakirjatiedon hallinta

Uutta analogista aineistoa ei pääsääntöisesti pitäisi syntyä enää, sillä tiedonhallintalaki edellyttää liitossa laadittujen asiakirjojen säilytystä sähköisesti ja saapuneiden paperiasiakirjojen skannaamista. Mahdolliset paperiasiakirjat ovat siis yleensä työkappaleita, jotka käyttäjä itse hävittää käytön päätyttyä. Olemassa olevissa ja ei-vielä sähköisten prosessien asiakirjojen hallinnassa noudatetaan näitä ohjeita. Kaikilta osin sähköinen säilyttäminen ei ole vielä tehtävän toimintaprosessien vuoksi mahdollista. Kokonaan sähköiseen säilyttämiseen siirtyminen toteutuu muun toiminnan kehittämisen myötä.

Pysyvästi ja määräajan säilytettävä asiakirjatieto on säilytettävä toisistaan erillään. Salassa pidettävä asiakirjatieto säilytetään erillään julkisista tiedoista. Vielä syntyvien analogisten asiakirjojen siirrosta arkistoon sovitaan tiedonhallinnan suunnittelijan kanssa.

Pysyvästi säilytettävät analogiset asiakirjat on laadittava arkistokelpoisia kirjoituspohjia ja -välineitä sekä tulostus- ja kopiointimenetelmiä käyttäen. Lisäksi säilytysvälineiden tulee soveltua pitkäaikaiseen säilytykseen. Liitossa käytetyt tulostimet ja hankitut toimistotarvikkeet ovat arkistokelpoisia, joten käyttäjän ei tarvitse erikseen varmistaa niiden arkistokelpoisuutta.

Liitolla on paperiarkistoa varten turvallinen, asiattomilta suojattu ja toiminnallisesti tarkoituksenmukainen arkistotila. Arkistotilassa paperiaineistot ovat suojassa vedeltä, liialta valolta, ilman epäpuhtauksilta ja tuholaisilta. Arkistotilaa ei saa käyttää arkistoon kuulumattomien esineiden säilytyspaikkana. Arkistotilan lämpötilan ja ilman suhteellisen kosteuden tulee pysyä mahdollisimman tasaisina. Kulku arkistoon on valvottua ja avaimia säilytetään lukitussa paikassa.

Asiakirjatiedot ja niiden käsittely

Asiakirjajulkisuus

Viranomaisen toiminnan tuloksena syntynyt asiakirjatieto on pääsääntöisesti julkista. Asiakirjatiedon julkisuusperiaate turvaa kansalaisten tiedonsaantioikeuden ja velvoittaa viranomaisen toteuttamaan toiminnassaan avoimuutta ja hyvää tiedonhallintatapaa.

Asiakirjatieto voidaan luokitella salaiseksi tai harkinnanvaraisesti julkiseksi ainoastaan laissa olevan määräyksen perusteella. Asiakirjatiedon julkisuusluokka käy ilmi tiedonohjaussuunnitelmasta. Työntekijä ei saa paljastaa salassa pidettävää tietoa, jonka on saanut tietoonsa tehtävässään. Työntekijä ei saa myöskään käyttää salaista tietoa omaksi tai toisen eduksi tai toisen vahingoksi.

Vaitiolovelvollisuus koskee myös luottamushenkilöitä ja toimeksiantotehtäviä sekä luvan tai asianosaisaseman nojalla tietoja saaneita henkilöitä. Liiton työntekijät huolehtivat tietojen tietopalvelusta toimenkuvansa puitteissa. Analogisen aineiston lainaaminen yksityisille on kielletty.

Ratkaisuja tiedon antamisesta epäselvissä tai ongelmallisissa tilanteissa tekee asian vastuujohtaja. Silloin kun tietoa ei anneta, tietopyynnön esittäjällä on oikeus saada asiasta oikaisuvaatimuskelpoinen päätös. Liiton kirjaamossa on käytännön asiantuntemusta tietopyyntöjen ratkaisuun ja neuvoa kannattaa kysyä matalalla kynnyksellä. Julkisuuslain mukaisissa tietopyynnöissä on kahden viikon vastausaika, mutta julkisuusperiaatteen mukaisesti tieto pyritään antamaan heti kun mahdollista.

Liiton haltuun saapunutta turvallisuusluokiteltua asiakirjaa on käsiteltävä salassa pidettävän asiakirjatiedon mukaisesti, ellei luovuttaja muuta edellytä.

Liiton sisällä tiedonsaantia ja toiminnan läpinäkyvyyttä palvelee CaseM-asianhallinnan diaariselailu, jossa kaikki liiton työntekijät pääsevät selailemaan julkisia ja ei-henkilötietoja sisältäviä asiakirjatietoja.

Henkilötiedot

Hyvä tiedonhallintatapa edellyttää henkilötietojen suojaamista ja henkilötietoja käsiteltäessä on noudatettava erityistä varovaisuutta. Henkilötietoja saa tallentaa, käyttää ja rekisteröidä, jos liiton tehtävien hoitaminen sitä edellyttää. Rekisterinpitäjän vastuulla on, että asiaton pääsy rekistereihin, vahingossa tai laittomasti tapahtuva tietojen hävittäminen, muuttaminen, luovuttaminen tai

siirtäminen on estetty. Rekisteröidyllä on pääsääntöisesti oikeus tarkastaa itseään koskevat tiedot ja lisäksi saada virheellinen tieto korjatuksi sekä kieltää henkilötietojensa käyttö laissa mainittuihin tarkoituksiin. Jokaisella on oikeus saada tietoja henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoituksesta ja tietosisällöstä. Liiton on ylläpidettävä tietosuojainformaatiota verkkosivuillaan. Toiminnan kannalta tarpeettomat henkilötiedot tulee hävittää, jollei säilytysvelvollisuutta ole jollain ohjeella tai säännöllä määrätty. Henkilötietojen käsittelyä kuvataan tarkemmin tietosuojajoheistuksessa.

Asiakirjaturvallisuus

Asiakirjatietoa tulee käsitellä ja säilyttää siten, että se ei katoa, tuhoudu tai joutu sivullisten käsiin. Digitaalisessa ympäristössä tiedot suojataan tavallisesti salasanoin ja teknisillä toimenpiteillä. Järjestelmien käyttöoikeudet täytyy pitää ajan tasalla ja muuttaa niitä työntekijän tehtävien muuttuessa. Jos tietoja tai tallennusvälineitä on työtehtävien vuoksi välttämätöntä kuljettaa liiton toimitilojen ulkopuolelle, on varmistuttava siitä, että ne eivät katoa tai joutu väärin käsiin. Salainen analoginen aineisto säilytetään lukitussa paikassa.

Saavutettavuus

Liiton verkkosivuilla ja verkkopalveluissa oleva sisältö on laadittava saavutettavaan muotoon saavutettavuusdirektiivin ja lain digitaalisten palvelujen tarjoamisesta mukaisesti.

Saavutettavuus tarkoittaa, että verkkopalveluiden sisältöjä voi kuka tahansa ymmärtää ja hyödyntää. Tavoitteena on kokonaisuus, joka on mahdollisimman toimiva mahdollisimman monen käyttäjän näkökulmasta.

Saavutettavuusvaatimukset koskevat myös liiton verkkosivuilla julkaistavia asiakirjatiedostoja, jotka voivat olla esimerkiksi pdf, docx tai pptx-muotoisia. Asiakirjojen saavutettavaksi tekemisessä kannattaa hyödyntää saavutettavasti.fi -sivuston ohjeita.

Koska päätöksenteon aineistot on julkaistava verkkosivuilla, niiden on oltava saavutettavia. Esityslistat, pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset ovat rakenteisia asiakirjoja ja luettavissa html-muodossa verkkosivuilta. Liitteiden valmistelijan tulee huolehtia riittävällä tavalla liiteasiakirjan saavutettavuudesta, jos liite julkaistaan verkossa.

Muutosten hallinta

Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi

Tiedonhallintalain mukainen muutosvaikutusten arviointi pitää tehdä, kun suunnitellaan sellaisia hallinnollisia ja teknisiä uudistuksia tai tietojärjestelmien käyttöönottoja, joiden toteuttaminen vaikuttaa olennaisesti liiton tiedonhallintamallin sisältöön. Muutokset ja niiden vaikutukset on arvioitava suhteessa tiedonhallintalaissa säädettyihin tiedonhallinnan vastuisiin, tietoturvallisuusvaatimuksiin ja -toimenpiteisiin ja tietoaineistojen muodostamista ja luovutustapaa koskeviin vaatimuksiin. Lisäksi on otettava huomioon muussa lainsäädännössä säädetyt asiakirjojen julkisuuteen, sallassapitoon, suojaan ja tiedonsaantioikeuksiin liittyvät määräykset. Tiedonhallinnan muutosten arvioinnissa arvioidaan tietovarantojen yhteentoimivuutta ja niiden hyödynnettävyyttä tietoaineistoja muodostettaessa ja käytettäessä.

Muutosvaikutusten arvioinnin perusteella on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin tiedonhallintamallin muuttamiseksi ja muutosten toimeenpanemiseksi.

Asiakirjahallinta organisaatio- ja toimintamuutostilanteissa

Liiton toimintatavoissa ja organisaatiossa tapahtuvien muutosten yhteydessä on aina arvioitava niiden vaikutukset asiakirjahallintaan, vaikka tilanne ei lain edellyttämää muutosvaikutusten arviointia vaatisikaan. Suunnittelu aloitetaan hyvissä ajoin ennen muutoksen toteuttamista.

Organisaation muuttuessa merkittävästi vanhan organisaation arkisto pitää katkaista ja sopia tietoaineiston käyttöoikeuksista, säilyttämisestä, tietopalvelusta ja tuhoamisesta. Uusi organisaatio aloittaa uuden arkiston muodostamisen.

MAAKUNNAN YHTEISTYÖRYHMÄN PUHEENJOHTAJAN VALITSEMINEN

Asia Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on alueen kehittämiseen vaikuttavien toimenpiteiden ja rakennerahasto-ohjelmien yhteensovittamista varten perustettu toimielin. Maakunnan yhteistyöryhmä toimii yleisasetuksen 6 artiklan mukaisena kumppanuuselimenä maakunnassa. Siitä on säädetty laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021, §19 (ALKE- laki). Yhteistyöryhmän asettamisesta ja tehtävistä on säädetty myös Valtioneuvoston asetuksessa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 797/2021 § 11, § 12.

Yhteistyöryhmän toiminta on jatkuvaa. Yhteistyöryhmän jäsenet asetetaan kunnanvaltuuston toimikaudeksi. EU:n rakennerahastokauden aikana 2021–2027 kunnallisvaalikausia ovat 2021–2024 ja 2025–2028. Maakuntahallitus nimesi maakunnan yhteistyöryhmän jäsenet kunnallisvaalikaudelle 2021–2024.kokouksessaan 22.11.2021

Maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajan Ilkka Kanervan poismenon johdosta maakuntahallitus nimeää maakunnan yhteistyöryhmän uudeksi puheenjohtajaksi kansanedustaja Ville Valkosen.

Valmistelija TN/EH/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää nimetä maakunnan yhteistyöryhmän uuden puheenjohtajan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Lisätietoja Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio p. 040 5063 715, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi
Erikoissuunnittelija Esa Höglom p. 0407760310, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

HANKERAHOITUSJAOSTON JÄSENEEN JA VARAJÄSENEEN VALITSEMINEN TEIJA EK-MARJAMÄEN JA JANI KURVISEN TILALLE

Asia Maakuntahallituksen alaisena on toiminut seitsemänjäseninen hankerahoitusjaosto. Maakuntahallitus asetti sen viimeksi 22.11.2021 § 62. Jaoston tehtävänä on valmistella liiton toimivaltaan kuuluvat kansalliset sekä EU- rahoitusohjelmien (EAKR-osio) rahoituspäätökset. Jaoston esittelijänä on toiminut aluekehitysjohtaja ja sihteerinä kansallisten rahojen valmistelusta ja seurannasta vastaava elinkeinopäällikkö.

Maakuntavaltuusto on kokouksessaan 13.6.2022 myöntänyt Teija Ek-Marjamäelle eron maakuntahallituksen varajäsenyydestä ja Jani Kurviselle maakuntahallituksen jäsenyydestä. Teija Ek-Marjamäki on hankerahoitusjaoston jäsen ja Jani Kurvinen hänen varajäsenensä.

Valmistelija TN/MK

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus nimeää uuden hankerahoitusjaoston jäsenen Teija Ek-Marjamäen tilalle ja uuden varajäsenen Jani Kurvisen tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen, p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

YHTEISTYÖKOMITEAN JÄSENEEN VALITSEMINEN JANI KURVISEN TILALLE

Asia Maakuntahallituksen jäsen Jani Kurviselle on myönnetty ero maakuntahallituksen jäsenyydestä 13.6.2022 § 13.

Maakuntahallitus on valinnut Jani Kurvisen yhteistyökomitean jäseneksi maakuntahallituksen kokouksessa 16.11.2021 § 167.

Valmistelija PM/MK

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus valitsee yhteistyökomiteaan Jani Kurvisen tilalle uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Lisätietoja Hallintojohtaja Petra Määttänen, p. 041 502 5246, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

LAUSUNTO SALO-TURKU KAKSOISRAITEEN YLEISSUUNNITELMASTA VÄLILLÄ HAJALA-NUNNA

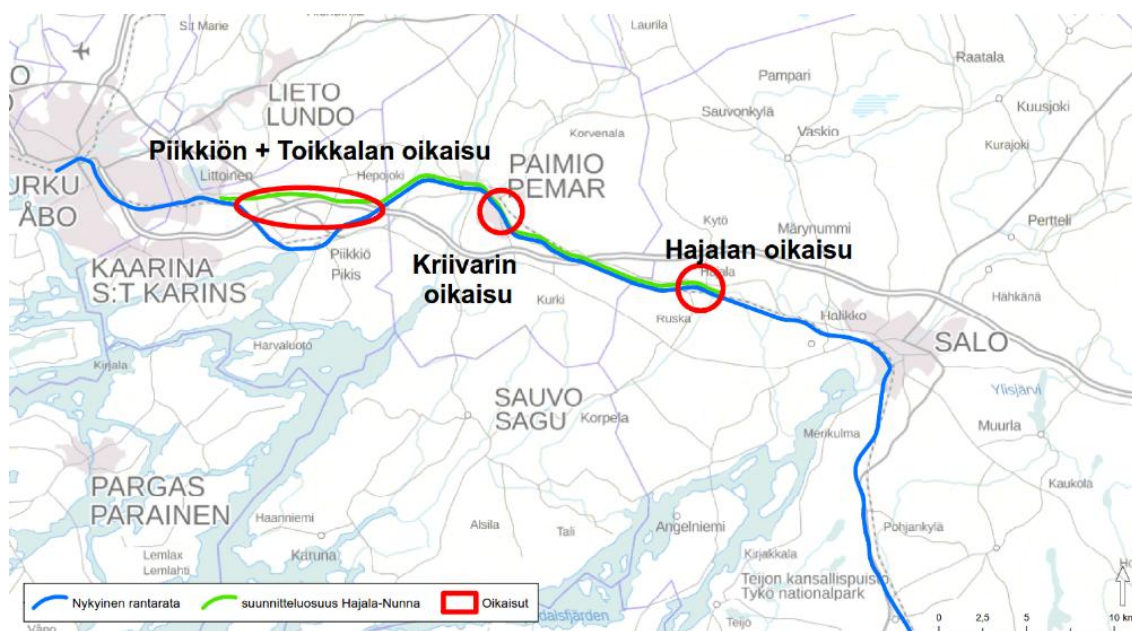
Asia Väylävirasto on pyytänyt Varsinais-Suomen liiton lausuntoa ratalain mukaisesta Salo–Turku-kaksoisraiteen yleissuunnitelmasta välillä Hajala–Nunna. Suunnitelma sijoittuu Salon, Paimion ja Kaarinan kaupunkien alueille. Lausunto on pyydetty toimittamaan 30.6.2022 mennessä osoitteella kirjaamo@vayla.fi.

Yleissuunnitelmaa on laadittu tehdyn Helsinki-Turku nopea junayhteys -hankekokonaisuuden ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) ja Salo-Kupittaa kaksoisraiteen ratateknisen suunnitelman pohjalta.

Yleissuunnitelmassa kerrotaan työn tavoitteet sekä arvioidaan vaikutukset ja niiden torjumistimenpiteet. Suunnitelma sisältää kaksoisraiteen ja rataoikaisuiden sijainnin yleiskaavan tarkkuustasolla. Yleissuunnitelma sisältää myös suunnitelmaselostuksen, piirustukset ja kustannusarvion.

Salo–Turun Kupittaa -kaksoisraiteen suunnittelun tavoitteena on parantaa yhteysvälin ratakapasiteettia ja lisätä liikenteen nopeutta, täsmällisyyttä sekä vähentää häiriöitä. Yleissuunnitelma sisältää kaksoisraiteen nykyisen raiteen vieressä sekä rataoikaisu Hajalan, Kriivarin, Toikkalan ja Piikkiön kohdilla. Rataoikaisu mahdollistavat 200 km/h tavoitenopeuden muualla paitsi Paimion keskustan kohdalla, jossa tiivis taajamarakenne ei mahdollista rataoikaisua ja tavoitenopeuden savuttamista. Suunnitellut oikaisu lyhentävät yhteysväliä neljällä kilometrillä.

Yleissuunnitelma on laadittu rinnan Helsinki–Turku nopeaa junayhteyttä varten laaditun ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kanssa. Maakuntahallitus on käsitellyt YVA-selostusta kokouksissaan 21.12.2020 (§ 161) ja 18.10.2021 (§ 142).

Turun tunnin juna -hankeyhtiö on aloittanut ratalain mukaisen, yleissuunnitelmaa tarkentavan rata-suunnitelman laatimisen. Koko Helsinki–Turku-yhteysväliille tehdään viisi erillistä ratasuunnitelmaa. Kaikki ratasuunnitelmat on tarkoitus saada teknisesti valmiiksi vuoden 2023 loppuun mennessä.

Yleissuunnitelma-aineistoon voi tutustua Väyläviraston sivuilla:

<https://vayla.fi/hajala-nunna-yleissuunnitelma>

Hajala-Nunna yleissuunnitelman hyväksymisehdotus:

<https://vayla.fi/documents/25230764/35412354/Hyvaksymisehdotus+Hajala-Nunna+YS.pdf/a6eb6ec7-2b0b-78fa-4129-bdc848d41cb1/Hyvaksymisehdotus+Hajala-Nunna+YS.pdf?t=1650454057511>

Valmistelija HS/em

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa ratalain mukaisesta Salo–Turku-kaksoisraiteen yleissuunnitelmas-
ta välillä Hajala–Nunna seuraavan lausunnon:

Yleissuunnitelma on laadittu huolella hyvässä vuorovaikutuksessa alueen kuntien ja muiden sidos-
ryhmien kanssa. Suunnitelma perustuu laajalle tietopohjalle ja sen vaikutuksia on rinnakkaisen
YVA-prosessin vuoksi erittäin monipuolisesti.

Yleissuunnitelma on maakuntakaavan (Ratalaki 10 §) ja sen tavoitteiden mukainen sekä edistää
Varsinais-Suomen liiton strategisten tavoitteiden toteutumista. Nopea junayhteys vahvistaa Varsi-
nais-Suomen ja Turun kaupunkiseudun asemaa osana koko Etelä-Suomen laajuista kestäväää
asunto- ja työmarkkina-aluetta. Yleissuunnitelma mahdollistaa myös paikallis- ja taajamajunaliiken-
teen kehittämisen vanhalla ratalinjalla.

Varsinais-Suomen liitto puoltaa Turku–Salo-kaksoisraiteen yleissuunnitelman hyväksymistä esite-
tyn, Piikkiön oikaisun sisältämän vaihtoehto B:n mukaisena.

Lausunto lähetetään: Väylävirasto kirjaamo@vayla.fi

Tiedoksi: Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat ja liikenne- ja infrastruktuuri -
vastualueet. Salon, Paimion ja Kaarinan kaupungit.

Päätös

Lisätietoja Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, p. 040 720 3056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

LAUSUNTO JULKISTEN TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUIDEN UUELLEEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Asia Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi 27.6.2022 klo 9.00 mennessä.

Esityksen mukaan julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirrettäisiin työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Nykyiset työ- ja elinkeinotoimistot lakkautettaisiin. Myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen voimassaolo päättyisi. Siirtyviä tehtäviä valtiolla hoitava henkilöstö siirtyisi liikkeenluovutuksella kuntiin tai kuntayhtymiin.

Kunta voisi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Muutoin kuntien tulisi muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Lisäksi alueen tulisi olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva. Kysymys olisi kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta. Työllisyysalueen kuntien tulisi siirtää järjestämisvastuu joko vastuukunnalle tai kuntayhtymälle. Valtioneuvostolla olisi viimekätinen toimivalta päättää työllisyysalueista, jos kunnat itse eivät pääse sopimuksiin edellytykset täyttävistä alueista.

Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostaisivat kunnille uuden valtiosuustehtävän, johon kunnille osoitettaisiin täysimääräinen rahoitus. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuita uudistettaisiin siten, että kunnan rahoitusvastuu laajenisi työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Lisäksi rahoitusvastuu alkaisi nykyistä työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaisi portaittain työttömyyden pitkittyessä. Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkeaisi työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen ajalta kuten nykyisin. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille, kunnilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa työttömyysetuuksista syntyvään rahoitusvastuuseen järjestämällä työttömille palveluja, jotka johtavat tehokkaasti työllistymiseen avoimille työmarkkinoille.

Valtiolla olisi jatkossakin kokonaisvastuu työllisyydestä ja työvoimapalvelujärjestelmän valtakunnallisesta toimivuudesta. Valtio vastaisi kuntien työllisyydenhoidon tehokkuuden seurannasta ja arvioinnista sekä laillisuusvalvonnasta. Valtio tarjoaisi työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitäisi valtakunnallisia tietovarantoja.

Valtion paikallisviranomaisina toimivat työ- ja elinkeinotoimistot lakkautettaisiin ja niiden nykyisin hoitamat tehtävät, joita ei ehdoteta siirrettäväksi kunnille, sijoitettaisiin valtionhallinnon sisällä uudelleen pääosin KEHA-keskuksen tehtäviksi. Poikkeuksena olisivat työ- ja elinkeinotoimiston nykyisin hoitamat työntekijän oleskeluluvan osalupaan liittyvät tehtävät, jotka siirrettäisiin Maahanmuuttovirastolle.

Laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta kumottaisiin ja korvattaisiin uudella lailla työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Lakien on tarkoitus tulla voimaan pääosin 1.12.2024.

Esitysluonnos on luettavissa:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=c26ced2c-970d-4326-a03b-6bfb87a4e1f8>

Valmistelijat TN/JV/PP/EH/MRL

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus tukee julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtämistä työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Uudistus vahvistaa kuntien kykyä tarjota työllisyyden ja elinvoiman tukemista edistäviä palveluja yhtenä kokonaisuutena. Tätä taustaa vasten on perusteltua siirtää työllisyyden hoito kuntatasolle, joka toimii sekä työllisyyden että elinkeinopolitiikan osalta lähellä yrityksiä ja työvoimaa.

Varsinais-Suomessa työllisyyspalveluiden järjestämistä kuntapohjaisesti on kokeiltu Turun ja Salon seudun kuntakokeiluissa. Turun seudun kuntakokeilussa ovat mukana Turku, Laitila, Paimio, Sauvo ja Uusikaupunki ja Salon seudun kuntakokeilussa Salo, Marttila ja Koski TL. Pendelöinti suuntautuu maakunnassa voimakkaasti Turkuun. Keskuskaupunkiin pendelöidään Turun seudun kuntien lisäksi paljon eteläisestä Vakka-Suomesta, Paraisilta ja Loimaan seudun eteläosista.

Varsinais-Suomessa vain Turku (96 000) ja Salo (23 300) täyttävät vaadittavan 20 000 henkilön työvoimapohjan minimin. Seutukunnittain työvoimaa on Turun seudulla 164 000, Salon seudulla 26 800, Loimaan seudulla 14 800, Vakka-Suomessa 14 200 ja Turunmaalla 9 500. Mahdollisia työllisyysalueen yhteistyökumppaneita löytyy myös maakuntarajan ulkopuolelta esimerkiksi Rauman ja Forssan seuduilta. Tarkan työvoimapohjainimin sijaan työllisyysalueita muodostettaessa tulisi tähdätä toiminnallisesti perusteltujen, riittävän järjestämisvastuupohjan omaavien ja alueiden erityispiirteiden (mm. kaksikielisyys, maahanmuuttajien osuus) huomioivien työllisyysalueiden muodostamiseen. Tavoitteena tulee olla osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen ja yksittäisen työnhakija näkökulman huomioiminen palveluita rakennettaessa.

Samanaikaisesti valmistellaan suurta hyvinvointialueuudistusta. Tämä herättää huolta kuntien resurssien riittävydestä suurten ja nopeiden muutosten keskellä. Valmistelu- ja siirtymävaiheiden ajaksi tulee kuntien resurssit turvata tarvittaessa erillisen muutosrahoituksen avulla.

Vaikka työvoimapalveluiden järjestämisvastuu ollaan siirtämässä kunnille, niin valtion ohjaus säilyy voimakkaana. Alle 20 000 henkilön työvoiman määrän kunnille on tulossa yhteistoimintavelvoite. Valtioneuvostolla olisi viimekätinen toimivalta päättää työllisyysalueista, jos kunnat itse eivät pääse sopimuksiin edellytykset täyttävistä alueista. Näiltä osin uudistus rajoittaa voimakkaasti kuntien itsehallintoa.

Valtionosuusjärjestelmään on kaavailtu rahoitusmallia, joka koostuu kuntien laajennetusta vastuusta työttömyysetuuksien rahoituksessa sekä kunnille siirtyvien tehtävien rahoituksesta. Työttömyyden keston osittain sidottu rahoitusvastuu kannustaa työttömyyden pitkittymisen ehkäisemiseen sekä ohjaa kohdistamaan vahvemmin resursseja vaikeammin työllistyvien työllisyyden edistämiseen. Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen kunnilta sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueelle v. 2023 kuitenkin vie kunnilta konkreettiset keinot vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen. Tämä vähentää mallin kannustavuutta, vaikka se on rahoitusvastuu-uudistuksen tarkoitus. Rahoitusmalli tulee olemaan merkittävä osa kunnan rahoituspohjaa. Kokonaisuudessa rahoitusmalli tulee rakentaa siten, että se mahdollistaa kuntien ja työllisyysalueiden reagoinnin suhdannevaihteluihin.

Työttömyysturvaetuuksien kompensatio korvattaisiin kunnille vain poikkileikkaustilanteen mukaisesti. Se merkitsisi käytännössä, että kuntien rahoitusvastuun kehitys riippuisi jatkossa työttömyyden kehityksestä, mutta valtiolta saatava kompensatio pysyisi samana riippumatta siitä, kasvaako työllisten tai työttömien määrä. Tämä ei kannusta kuntia tehokkaaseen toimintaan ja elinvoiman edistämiseen.

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että uudistus tuo ammatillisen koulutuksen entistä paremmin osaksi työvoimakoulutuksen kokonaisuutta. Uusi malli mahdollistaa vahvaan aluetuntemukseen perustuvan työvoimakoulutuksen ja parhaimmillaan kokoaa alueen koulutusresurssit yhteen. Työllisyydenhoitoalueita muodostettaessa tulisi varmistaa toimivat kokonaisuudet II asteen ammatillisen koulutuksen näkökulmasta.

Mahdollisuus järjestää työvoimakoulutusta vastaisi nykyistä ELY-keskusten ja työ- ja elinkeinotoimistojen työllisyysmäärärahalla hankkimaa työvoimakoulutusta. Laissa ei edellyttäisi työvoimapalveluiden järjestäjän hankkivan koulutusta palveluntuottajalta, vaan kunta voisi päättää koulutuk-

sen tuottamistavan. Työvoimapalveluiden järjestäjä voisi siis järjestää koulutusta omana tuotantonaan tai hankkia sitä palveluntuottajilta. Julkisten hankintojen kilpailutusten kautta tulee tarjota mahdollisuus myös yrityksille toimia palveluntuottajana.

Uudistuksen yhteydessä on hyvä huomata Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) rooli ja yhteistyötarve kuntien kanssa. Lisäksi on syytä huomioida toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjäjärakenteen kehittämishanke, jonka yhtenä tavoitteena on luoda jatkuvalla oppimiselle soveltuvat rahoituksen perusteet. II asteen ammatillisen koulutuksen puolella korostuu nykyään vahvasti TKI-näkökulma erityisesti yritys yhteistyön puolella. Näkökulma tulisi huomioida uudistusten yhteydessä.

Esityksen mukaan valtio tarjoaisi työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitäisi valtakunnallisia tietovarantoja. Tämä on varmasti resurssien järkevän käytön ja yhtenäisen palvelutarjonnan näkökulmasta hyvä ratkaisu. Samalla tulee kuitenkin varmistaa joustava yhteistyö kuntien tietojärjestelmien kanssa. Mahdolliset pullonkaulat ja esteet esimerkiksi työnhakijoiden henkilötietojen käsittelyssä pitää pystyä välttämään.

Maakuntahallitus toivoo aktiivista, koko maakunnan laajuista valmistelua uudistuksen perustavoitteen julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtämisen työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille mahdollisimman hyvän toteuttamisen varmistamiseksi.

Lausunto lähetetään: Lausuntopalvelu.fi

Päätös

Lisätietoja

Aluekehitysjohtaja Tarja Nuotio, p. 040 506 3715, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi
Edunvalvontajohtaja Janne Virtanen p. 040 5836 950, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

VIRASTON LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ ANNETUKSI LAIKSI JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Asia Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausunnot on pyydetty lähettämään 10.6.2022 mennessä suoraan lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistua lausuntopyyntöön. Lausunto on annettu liiton viraston lausuntona määräaikaan mennessä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kotoutumisen edistämisestä ja samalla kumottaisiin voimassa oleva samanniminen laki. Kotoutumista edistäviä palveluita järjestettäisiin osana uutta kunnan kotoutumisohjelmaa sekä muina kotoutumista edistävinä yleisen palvelujärjestelmän mukaisina palveluina, joilla tarkoitetaan kunnan, hyvinvointialueen, tulevien työllisyyden hoitoalueiden ja Kelan palvelujen sekä järjestöjen, yhdistysten tai yhteisöjen toimintaa. Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella pyritään nopeuttamaan ja tehostamaan maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä parantamalla ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta, nopeuttamalla palveluihin pääsyä, tavoittamalla maahanmuuttajia palveluihin nykyistä kattavammin maahanmuuton alkuvaiheessa sekä kehittämällä kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kokonaisvaltaisesti. Lain tarkoituksena olisi edistää kotoutumista ja hyviä väestösuhteita ja siten vahvistaa maahanmuuttajien yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista. Tavoitteena on myös edistää maahanmuuttajien työllisyyttä, osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä.

Kunnan vastuuta kotoutumisen edistämisestä lisättäisiin ja kunnalle säädettäisiin tehtäväksi laatia osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi sekä kotoutumissuunnitelmat sekä työttömiksi työnhakijoiksi ilmoittautuneille että työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Kunnan kotoutumisohjelma olisi esityksen mukaan kokonaisuus, johon sisältyisi osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, koulutusta, muita kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluita, ohjausta ja neuvontaa sekä jatko-ohjaus ohjelman päättyessä. Kotoutumissuunnitelmassa sovittaisiin palveluista, jotka vastaavat maahanmuuttajan yksilöllisiin palvelutarpeisiin. Esityksen tavoitteeksi on asetettu kotoutumissuunnitelmien kotoutumisen edistämisen työelämälähtöisyyden vahvistaminen. Lisäksi esityksen mukaan lyhennettäisiin kotoutumissuunnitelman enimmäiskesto ja tehostettaisiin jatko-ohjausta työelämään tai työllisyys- tai koulutuspalveluihin. Kotoutumislakia koskevalla lakiehdotuksella on tarkoitus selkeyttää kansainvälistä suojelua saavien kuntaan ohjaamista ja eri viranomaisten vastuita kiintiöpakolaisten vastaanoton alkuvaiheessa.

Lakiehdotuksessa säädettäisiin myös viranomaisten tehtävistä ja yhteistyöstä kotoutumisen edistämisessä. Kotoutumisen edistäminen on osa valtakunnallista, alueellista ja paikallista hallintoa. Viranomaisten välinen yhteistyö on keskeistä kotoutumisen edistämisessä. Kokonaisuudistuksessa esitetään valtion kunnille ja jatkossa myös hyvinvointialueille maksamia korvauksia koskevan rahoitusjärjestelmän yksinkertaistamista. Kunnille esitetään lisärahoitusta uusien tehtävien myötä. Esityksen mukaan uusi laki selkeyttäisi viranomaisten vastuita, ja kotoutumislain uudistus sekä työvoimapalvelu-uudistus yhdessä tehostaisivat palveluiden yhteensovittamista ja tarjoamista, kun kunnan käytössä olisi kotoutumisen edistämisen, osaamisen kehittämisen sekä työllistymisen edistämisen palveluita.

Lisätiedot:

[Hallituksen esitys kotoutumisen edistämisestä annetun lain uudistamisesta](#)

[Hallituksen esitys eduskunnalle kotoutumisen edistämisestä annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi](#)

Valmistelija TN/EH

Maakuntajohtajan esitys

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi maakunnan liiton viraston aikataulusyistä antaman seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto toteaa, että ko. lakiehdotuksen tavoitteet kuten maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen nopeuttaminen ja tehostuminen ohjauksen ja neuvonnan saatavuutta parantamalla ja palveluihin pääsyä nopeuttamalla ovat perusteltuja. Toimivan ja joustavan asiakaspalvelujärjestelmän tulee olla uudistuksen keskeinen tavoite. Varsinais-Suomen liitto toteaa että, uusi kotoutumislaki sisältää ao. palvelujärjestelmää myönteisesti kehittäviä asioita mutta kiinnittää kuitenkin huomioita eräisiin keskeisiin näkökulmiin jatkovalmistelua ajatellen.

Varsinais-Suomen liitto toteaa yleisesti, että samalla kun uusi laki tuo myös uusia elementtejä palvelujen toteuttamismalliin ja lisää kuntien vastuita merkittävästi se kuitenkin säilyttää kotouttamispalvelujen sisällön ydinosat pääosin ennallaan. Kuntien uudet ja laajenevat tehtävät sisältävät mm. henkilöllisen soveltamisalan laajennuksen (kansainvälistä suojelua saavat ja muut Suomessa oleskelevat maahanmuuttajat), kuntien yhteistyövelvoitteen, osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin ja kotoutumissuunnitelmat (työttömät työnhakijat ja työvoiman ulkopuolella olevat) ja ohjauksen ja neuvontavelvollisuuden sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation. Uusi laki lisää kuntien vastuita ollen samalla hyvin yksityiskohtainen ja sisältäen valtion vahvan ohjauselementin. Liitto kiinnittää huomiota myös siihen, että uuden lain mukaan kunnan kotoutumisohjelma päivitetään kahden vuoden välein, kun vanhassa vastaava tapahtuu neljän vuoden välein. Nykyinen käytäntö olisi toimivampi ratkaisu kuntien resurssien näkökulmasta.

Liitto toteaa myös, että uudessa lainsäädännössä tulisi nyt esitettyä vahvemmin selkeyttää työ- ja osaamisperäisen maahanmuuttoon ja työvoimatarpeisiin liittyviä näkökulmia. Lakiluonnos ei myöskään huomioi riittävästi esimerkiksi kansainvälisiä opiskelijoita yhteiskuntamme voimavarana. Liitto korostaa edelleen myös tarvetta ottaa huomioon maahanmuuttajien heterogeenisyys esimerkiksi kansallisuuksien ja taustakoulutuksen osalta. Tarjottavien maahanmuuttopalvelujen tulisi selvästi huomioida tulijoiden yksilölliset tarpeet ja taustat.

Oleellista asiassa on myös toimintaympäristön muutostilanne (mm. hyvinvointialueiden muodostaminen ja TE2024 uudistus), jossa samalla vallitsee merkittävä työvoimapula kytkeytyen kysymykseen työperäisestä maahanmuutosta. Lisäksi Ukrainan pakolaistilanne tuo lain valmisteluun ja toteuttamiseen merkittävän lisänäkökohdan. TE2024 -uudistuksen keskeneräisyys aiheuttanee niin ikään haasteita suhteessa kotouttamislain valmisteluun ja toimeenpanoon. Koska moni kotoutuja on työnhakija jää nyt esitetyn lakiluonnoksen valossa jossain määrin epäselväksi esimerkiksi yhteistyömallit - ja velvoitteet kuntien ja tulevien työllisyyden hoitoalueiden välillä.

Hallituksen esityksellä tavoitellaan viranomaisten vastuiden päivityksiä mm. rakenteellisten uudistusten suhteen, mukaan lukien hyvinvointialueiden perustaminen sekä hallituksen esitys työvoimapalvelu-uudistuksesta. Varsinais-Suomen liitto korostaa tarvetta selkeyttää hyvinvointialueiden ja kuntien välistä yhteistyötä ja työnjakoa esimerkiksi kotoutumisasioiden ja sosiaalityön osalta maahanmuutossa liittyen erityisesti työperäisen maahanmuuton ja pakolaisuuden väliseen rajanvetoon. Sosiaali- ja terveysministeriön tiukat rajaukset kuntien vastuiden osalta tässä suhteessa voivat aiheuttaa haasteita jatkossa. Lakiehdotus esittää sekä kunnalle että hyvinvointialueille kotoutumista koskevien yhteistyöryhmien perustamista. Näiden osalta tulisi harkita vain yhden ryhmän muodostamista yhteistyön edellytysten tukemiseksi.

Kuntatason toiminta kotoutumisen edistämisessä on sinänsä erittäin kannatettavaa koska kuntatasolla on paras näkemys esimerkiksi paikallisista työllistymis- ja koulutusmahdollisuuksista ja mahdollisuus kohdennettuihin yksilöllisiin palveluihin, mikäli palvelujen resurssointi on hoidettu asianmukaisesti. Maahanmuuttajien palvelu on toisaalta erikoistunutta palvelua, jonka organisointi yksittäisissä kunnissa voi olla haasteellista työvoimapohjan ollessa jo valmiiksi pieni. Tällaisissa kunnissa maahanmuuttaja-asiakkaat ovat yksittäisiä, mikä ei edistä osaamisen kehittymistä kuntatasoisessa ratkaisussa. Mikäli TE2024 uudistuksen seurauksena työllisyyden hoitoalueita tulee useita maakuntatasolla voi syntyä haasteita kuntayhteistyössä kotoutumiskysymyksissä. Tästä näkökulmasta katsoen on tärkeää myös pohtia sitä, onko maahanmuuttajien palvelujen, kuten kotouttamissuunnitelmien laadinta kuntatasolla tarkoituksenmukaista ja edistääkö se tosiasiallisesti palvelujen integraatiota.

Varsinais-Suomen liitto kiinnittää huomiota kuntarakenteiden monimuotoisuuteen niin Suomessa kuin Varsinais-Suomessakin ja toteaa että palvelujen tavoitettavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tärkeää on myös kiinnittää huomiota TE-palvelut 2024 uudistuksen myötä syntyvään kuntapohjaiseen palvelujärjestelmään ja maahanmuuttajien asemaan työnhakijoina.

Kunnan tulee uuden lain mukaan myös kyetä antamaan ohjausta ja neuvontaa eri viranomaisten, oppilaitosten, järjestöjen ym. toimijoiden palveluista. Tällöin tulisi voida harkita ohjauksen ja neuvonnan asemointia osaksi kunnan muuta palvelutuotantoa ja pohtia riittäisikö kunnille malli, jossa asiakas voidaan ohjata oikealle toimijalle.

Lisäksi maahanmuuttajien keskittyminen isompiin kuntakeskuksiin tulisi ottaa lain valmistelussa vahvemmin huomioon. Keskittyminen aiheuttaa palveluiden lisäystä mikä osaltaan vahvistaa kehitystä pienten kuntien heikomman palvelutarjonnan vuoksi. Tämä puolestaan voi johtaa epäsuotuisaan sosiaaliseen kehitykseen isoissa keskuksissa.

Kotoutumisaikana maahanmuuttajan on mahdollista saada erilaisia maahanmuuttopalveluita ja koulutusta ao. statuksen myötä. Hallituksen esitys on lyhentämässä ns. kotoutumissuunnitelman kesto kolmesta vuodesta enintään kahteen. Varsinais-Suomen liitto kiinnittää huomiota siihen, että tämä saattaa vaikeuttaa monien maahanmuuttajien sopeutumista ja aiheuttaa ongelmia esimerkiksi koulutusten osalta. Esimerkiksi suomen kielen omaksuminen voi vaikeutua ja näin hankaloittaa kotoutumista ja työllistymistä. Huolta aiheuttaa nimenomaan perusopetuksesta riittävän nopeasti ammatilliseen koulutukseen siirtyminen, koska lyhyt kotoutumisaika jatkoaikoinen ei edes erityisen tuen tarpeessa olevan osalta välttämättä tule riittämään. Ammatillisen koulutuksen osalta suurimpana keskeyttämissyynä maahan muuttaneiden osalta lienee vaikeudet yhteisten tutkinnon osien suorittamisessa ja keskeinen syy tähän on heikko suomen kielen taito ja puutteet muussa osaamisessa kuten matemaattisissa taidoissa.

Asiakastietojen käsittely ja kotoutumisen edistämisen valtakunnallisen tietojärjestelmäpalveluiden huomioiminen lakiehdotuksessa omana lukunaan on tärkeää ja perusteltua, jo tietosuojankin näkökulmasta. Lisäksi on syytä panostaa seurannan toteuttamiseen esimerkiksi maahanmuuttajaväestön keskittymisen näkökulmasta.

Uuden mallin vaikutukset kuntatalouteen tulisi arvioida ennen lain voimaantuloa. Kuntien sama rahoitus jakautuu valtionosuusrahoitukseen (mm. uudet tehtävät, ohjaus ja neuvonta, henkilöpiirin laajennus, palvelutarpeen arviointi, yhteiskuntaorientaatio) ja laskennalliseen korvaukseen kunnalle ja hyvinvointialueille kansainvälistä suojelua saavista tulijoista. Kuntatasolla on herännyt perusteltu huoli resurssien riittävydestä esimerkiksi äkillisissä pakolaistilanteissa. Varsinais-Suomen liitto korostaa kuntien resurssien varmistamista uudistuksen osana sekä toimivien yhdyspintojen mahdollistamista kuntien, hyvinvointialueiden sekä työllisyyden hoitoalueiden välillä hyvän ja joustavan asiakaspalvelujärjestelmän mahdollistamiseksi. Kunnille tulee myös mahdollistaa riittävä autonomia kotoutumisen hoitamiseksi paikallisolosuhteet huomioiden. Edelleen liitto korostaa kuntien asiasta vastaavien työntekijöiden työhyvinvoinnin huomioimista muutoksen ja uusien tehtävien myötä.

Päätös

Lisätiedot Erikoissuunnittelija Esa Höglblom, p. 040 776 0310, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

VIRASTON KIRJALLINEN ASiantuntijalausunto hallituksen esityksestä LUONNONSUOJELULAIKSI JA ERÄIDEN SIIHEN LIITTYVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Asia Viraston kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta on lähetetty 25.5.2022.

Varsinais-Suomen liitto on antanut 30.8.2021 lausunnon ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Nyt annettu asiantuntijalausunto perustuu liiton antamaan lausuntoon niiltä osin, kun kommentit ovat edelleen voimassa ja tarpeen.

Luonnonsuojelulain lukukohtaiset kommentit, niiltä osin, kun Varsinais-Suomen liitolla on niihin huomioita.

Luku 1, Yleiset säännökset

Lain keskeisenä tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Uutena tavoitteena on 1§ 3 kohdassa ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja ilmastonmuutoksen hillinnän edistäminen, esitetty uusi tavoite on erittäin tarpeellinen.

Luku 2, Luonnonsuojelun viranomaiset ja muut toimijat:

Maakuntien liitojen edustus tulisi lisätä laissa uutena pykälänä §12 esitettyyn luontopaneeliin, sillä maakunnilla on merkittävä rooli ja vaikutusmahdollisuus aluekehityksen ja aluesuunnittelun kautta.

Luku 3 Luonnonsuojelun suunnittelu

Pykälä 13 on uusi ja siinä säädetään kansallisen monimuotoisuusstrategian sekä toimintaohjelman laatimisesta, jonka toteuttaminen olisi ministeriöiden vastuulla. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille (ELY-keskus) säädettäisiin mahdollisuus laatia alueellisia monimuotoisuuden toimintasuunnitelmia. Luonnonsuojelun kokonaissuunnittelun kehittämiseksi on merkittävää tarvetta, mutta laadittavan strategian ja ohjelman toteuttamisen tapa jää epäselväksi ja sitä on syytä tarkentaa. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota siihen, miten kyseinen strategia ja ohjelma sekä sen tulkin- ta vaikuttavat esimerkiksi maankäytön suunnitteluun, kuten kaavoitukseen. Jo nykyisellään maa- kuntien liitoilta ja kunnilta edellytetään mm. viherverkostojen huomiointia, joiden määrittämisestä ei ole laadittu selkeää ohjeistusta tai tulkintaa. Tämän pykälän suhdetta Maankäyttö- ja rakennusla- kiin (MRL) sekä tuoreeseen lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakenne- politiikan toimeenpanosta tulee tarkastella kokonaisuutena.

Luku 4, Luonnon monimuotoisuuden suojelun ja hoidon tukeminen

Esitettyjä tarkennuksia suojelun toteutukseen liittyviin rahoitusinstrumentteihin ja tukimenettelyihin voidaan pitää hyvänä ja tarpeellisena, sillä riittävien ja tasapuolisten tukimenettelyiden turvin pystytään edistämään parhaiten niin suojelualueiden syntyä kuin suojelutoimenpiteiden toteuttamista luontoarvoiltaan arvokkaiksi tunnistetuilla alueilla. Hyvää on myös se, että julkisyhteisöt (ml. kunnat ja kuntayhtymät) ovat tämän luvun säännöksissä mukana ja niillä on mahdollisuus saada tukea ja avustusta sen eri muodoissa.

Luku 5, Euroopan yhteisön Natura 2000-verkosto

Ehdotuksen § 35 Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi, momentissa 2 edellytetään, että luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen tulee pyytää lausunto arvioinnista siltä, ke- nen hallinnassa Natura 2000-verkostoon kuuluva alue on. Kyseisen momentin tulkinta voi aiheut- ta epäselvyyksiä ja sitä tulisi tarkentaa siten, että lausuntoa tulisi pyytää vain esimerkiksi ELY- keskukselta ja Metsähallitukselta, jotka valvovat Natura-alueen arvojen turvaamista. Nykyisellään esimerkiksi maakuntakaavan maantieteellisesti laajat hankkeet, kuten väylien suunnitelmat, voivat

edellyttää useaan yksittäiseen Natura-alueeseen kohdistuvaa arvion tekemistä ja näissä alueissa alueiden hallinta ja omistus voi olla usealla yksityisellä maan- tai vesialueen omistajalla.

Luku 7 Luontotyyppien suojelu

Pykälässä 65 säädetään uhanalaisen luontotyyppin huomioon ottamisesta. Säädöksen ytimekäs, mutta suppea ilmaisu, on vaikeasti tulkittava käytännön tasolla.

Luku 10 Maiseman suojelu ja hoito sekä luonnonmuistomerkit

Ehdotuksen § 93 vastaa sisällöllisesti nykyisen luonnonsuojelulain pykälää 32, mutta nykyisen lain mukainen käsite maisema-alue ehdotetaan muutettavaksi maisemanhoitoalueeksi. Lain perustelutextissä tunnistetaan hyvin maisema-alueen muodostuvan sekä luonnonympäristöstä että kulttuuriympäristöstä. Lain ohjausvaikutuksen osalta tulee kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että maankäyttö- ja rakennuslaki ohjaa rakentamista ja sen suunnittelua eikä näiden kahden lain välille tule luoda säännöstöä, jonka tulkittavuus on epäselvää. Lähtökohtaisesti rakentamisen ohjauksen tulee tapahtua maankäyttö- ja rakennuslain kautta.

Luku 11 Ekologisen kompensaation toteuttaminen.

Ekologista kompensaation säännöksiä sovellettaisiin niihin luonnonsuojelulaista myönnettäviin poikkeuksiin, joiden osalta ehdotetussa luonnonsuojelulain säännöksissä on säädetty. Hyvänä voidaan pitää sitä, että kompensaation toteutuksen ja suunnittelun tarve toteutuu vasta siinä vaiheessa, kun poikkeusluvan tarve olisi jo varmentunut. Maankäytön suunnittelun vaiheessa kunta olisi heikennyksen aiheuttaja vain, jos kyse olisi sen omistamalle kiinteistölle suunnitellusta maankäytön muutoksesta. Lisäksi kyseisiltä osin, tulisi yhteensovitus maankäyttö- ja rakennuslakiin tehdä selkeäksi. Muutoin esitetty ekologisen kompensaation toteutustapa ja -prosessi on selkeä ja osaltaan luo uusia toimintamahdollisuuksia ns. kompensaatiopankkien perustajille.

Luku 13 Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

Ehdotuksen mukaan kunnilla ja maakunnan liitoilla on salassapitosäännösten estämättä ja maksutta oikeus saada luonnonsuojelun tietojärjestelmästä tiedot, jotka olisivat välttämättömiä niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Tämä kirjaus on hyvä ja tärkeä, joka selkeyttää nykyistä tilannetta merkittävästi mm. kaavoituksen osalta. Kunnille ja maakunnan liitoille ei kuitenkaan ehdoteta toiminnassaan syntyvien tietojen tallennusveloitetta vaan tiedot tulisi mahdollisuuksien mukaan tallentaa tietokantoihin tai toimittaa tietojärjestelmästä vastaaville tahoille. Tämä kirjaus on hyvä, koska se ei lisää merkittävästi kuntien ja maakuntien liittojen työmäärää. Ehdotuksen § 120 on todettu "Kunnan ja maakunnan liiton on mahdollisuuksien mukaan toimitettava kunnan toiminnassa syntyviä...", tätä kirjausta tulee tarkentaa, sillä maakunnan liitoilla on hyvin rajalliset resurssit tai mahdollisuudet toimittaa kuntien toiminnassa syntyviä tietoja, toki omassa toiminnassaan syntyviä tietoja maakunnan liitot voivat toimittaa.

Miten lakiehdotus kokonaisuudessaan vastaa sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen?

Miten näette ilmastonmuutoksen hillinnän luonnonsuojelulain ehdotettuna tavoitteena?

Lakiehdotus vastaa osittain sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Lain tavoitteissa on yhteinä keskeisenä luontokadon estämisen keinona tunnistettu biologisen monimuotoisuuden ja eri luontotyyppien säilymisen turvaaminen sekä luontoalueiden pirstoutumisen estäminen. Nykyisellään laki turvaa nykytiedon valossa olevat luonnonsuojelulaissa kuvatut lajit ja elinympäristöt ja siten suojelee jo tunnistettuja luontoarvoja. Käytännössä pirstoutumisen estäminen ja ekologisten yhteyksien turvaaminen, sekä lajien luontaisen leviämisen turvaaminen edellyttäisi myös niin sanottujen lajistollisesti yleisempien alueiden säilymistä ja turvaamista. Vastaavasti ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen osalta, tulee luontoympäristö ja kasvillisuusvyöhykkeet muuttumaan, jolloin niiden suojelun ja turvaamisen lähtökohtana tulee olla tulevien luontoarvoiltaan arvokkaiden alueiden määrittäminen.

Yleisesti luonnonsuojelusuunnittelu voi strategia- ja toimintaohjelmatasolla määrittää suuntaviivoja näille tuleville laajemmille suojelutarpeille, mutta niiden maantieteellisen sijainnin laajuus ja määrä jäävät epäselväksi. Nykyiselläänkin maakuntakaavoituksessa toivotaan, ja osin edellytetään, luonnon arvovyöhykkeiden ja yhteyksien määrittämistä, vaikka niiden määrittämiseen ei ole yhtenäistä toimintatapaa tai hyväksyttyä tasoa. Luontoarvojen kokonaisuuden turvaaminen ja monimuotoisuuden lisäämisen ja edistämisen ei tule jatkossakaan perustua pelkkään tiukkaan suojeluun ja sen toteutukseen tulee etsiä tasapuolisia keinoja. Sen toteutusta ei kuitenkaan tule vyöryttää luonnonsuojelulaista maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen suunnitteluun tai metsälain ohjaamaan metsänkäyttöön. Näiltä osin tulisi monimuotoisuuden ja ilmastonmuutoksen hillinnän keinoja tarkastella nykyistä laajemmin suhteessa maankäyttö- ja rakennuslain ja metsälain säädöksiin.

Valmistelija HS/AK/TJ

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee viraston kirjallisen asiantuntijalausunnon hallituksen esityksestä luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, p. 040 720 3056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI ILMASTOLAIN MUUTTAMISESTA

Asia Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ilmastolain muuttamisesta 3.8.2022 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ilmastolakia. Ilmastolakiin lisättäisiin säännökset kunnan ilmastosuunnitelmasta sekä ilmastolain mukaisesta muutoksenhausta.

Ilmastolain soveltamisala laajennettaisiin koskemaan kuntia. Kunnille säädettäisiin velvoite laatia ilmastosuunnitelma, joka kunnan tulisi päivittää vähintään kerran valtuustokaudessa. Suunnitelman hyväksyisi valtuusto. Kunnan tulisi suunnitelmassa asettaa päästövähennystavoite sekä toimet, joilla päästöjä vähennetään kunnassa. Samoin kunnan olisi seurattava suunnitelman toteutumista. Suunnitelman voisi laatia myös yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Kunta voisi asettaa myös sopeutumiseen ja nieluihin liittyviä tavoitteita ja toimia.

Ilmastolakia ehdotetaan täydennettäväksi myös muutoksenhakusäätelyn osalta. Valtioneuvoston päätöksiä koskevasta muutoksenhausta lisättäisiin nimenomainen säännös ilmastolakiin. Muutosta valtioneuvoston päätöksiin haettaisiin korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Valtioneuvoston päätökset tulisi antaa tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Ilmastolain muuttamiseen liittyvät asiakirjat ovat katsottavissa:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposallid=7d83d1c6-76dc-443c-8bf4-1eb3197798e5> Lausunnot tulee antaa lausuntopalvelu.fi-palvelussa ja ne on pyydetty jaottelemaan alla olevan lausuntotekstin mukaisten väliotsikoiden mukaisesti.

Valmistelijat HS/AK/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ilmastolain muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Kuntien ilmastosuunnitelmat (§ 14a 1–2 mom)

Lakiin ehdotettavaa velvoitetta kunnille ilmastosuunnitelman laatimiseen voidaan pitää hyvänä ja tarkoituksenmukaisena. Konkreettinen suunnitelma, jota pidetään valtuustokausittain ajan tasalla ja jonka tavoitteet sisällytetään kuntien toimintoihin edistävät ilmastotavoitteiden toteutumista. Hyvän ja kattavan, sekä vaikuttavan, ilmastotyön tekeminen edellyttää resursseja ja harvalla kunnalla on niitä riittävästi. Tämän vuoksi tulee varmistua ja toteuttaa riittävä lakiin kirjattu ympäristöministeriön kautta saatava avustus ilmastosuunnitelmien ja -selvitysten laatimiseen.

Ilmastosuunnitelman sisällön osalta on olennaista, että siinä keskitytään myös muuhun, kuin kuntaorganisaatioiden omien päästöjen hillintätoimiin, eli kannatettavia ovat vaihtoehdot 2 ja 3. Vaihtoehdon 2 ilmastosuunnitelma kattaisi kuntaorganisaation omien toimintojen lisäksi kunnan päätösten vaikutukset asukkaisiin ja sidosryhmiin ja vaihtoehto 3 kattaisi lisäksi asukkaiden ja sidosryhmien omat hillintätoimet. Mikäli fokus rajattaisiin vain kuntaorganisaation omia päästöjä koskevaksi, jäisi suuri osa kunnan alueella tuotetuista päästöistä vaille systemaattista seurantaa. Lisäksi monet ilmastotyön mukana tulevat uudet mahdollisuudet, kuten uudet investoinnit ja eri toimijoiden yhteiset hankkeet jäisivät tarkastelun ulkopuolelle. Kunnat vastaavat alueillaan muun muassa kaavoituksesta, maankäytöstä, liikennesuunnittelusta, energiayhtiöiden omistajaohjauksesta ja julkisten rakennusten lämmitystapavalinnoista. Näitä suunnitelmia ja päätöksiä tehdään suuremmalla alueella kuntien ja muiden toimijoiden yhteisenä työnä.

Kuntien ilmastosuunnitelmat (§ 14a 3 mom)

Kuntien rooli esimerkinnäyttäjänä, kaavoittajana, koulutuksen järjestäjänä ja julkisten hankintojen toteuttajana on monipuolinen ja kattaa useita eri ilmastolain tavoitteiden sektoreita. Kunnilla on kui-

tenkin rajallinen mahdollisuus seurantaindikaattoreiden toteuttamiselle ja ylläpidolle. Toisaalta kansallisten tavoitteiden seuranta edellyttää yhtenäistä mittaristoa ja edistämistyökaluja, joiden toteuttajaksi on laissa todettu Suomen ympäristökeskus (SYKE). SYKEN tuottama seurantatieto on hyvä ja tärkeä tietolähde ja sen resurssointi ja toimivuus tulee varmistaa.

Seurantatieto- ja yhtenäisiä järjestelmiä tulee myös edelleen kehittää, jotta seurantatieto olisi myös koottavissa yhteen ja hyödynnettävissä ilman erillistä manuaalista työtä. Kunnan sisällä seuranta kannattaa ohjata kytkeytymään kunnan strategian ja talouden seurantaan ja niiden indikaattoreihin, jotta ilmastoasiat saadaan kunnan toimintojen ytimeen ja eri sektoreiden toteutettavaksi.

Ilmastotavoitteiden osalta myös muun muassa maankäyttösektoriin kohdistuu paljon mahdollisuuksia ja tämän vuoksi esimerkiksi Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa (MISU) esitettyihin toimenpiteisiin liittyvät tietotarpeet ja seurantaindikaattorit tulisi toteuttaa siten, että ne tuottavat kansallisesti alue- ja kuntatason tietoa.

Kuntien ilmastosuunnitelmat (§ 14a 4 mom)

Koska kuntia on hyvin erilaisia ja kokoisia, on hyvä, että ilmastosuunnitelman voi laatia myös useampi kunta yhdessä. Kunnat voivat antaa suunnitelman laatimisen myös maakunnan liiton tehtäväksi. Kuntien yhteisen suunnitelman kohdalla riittävä konkretia ja jokaisen kunnan sitoutuminen toteutukseen ja seurantaan tulee varmistaa. Kunnilla ei välttämättä ole resurssia tai tietotaitoa toteuttaa omana työnään suunnitelman valmistelua ja selvityksiä, vaikka siihen erillistä rahoitusta olisikin saatavilla. Alueellinen, kuntien yhteinen asiantuntijatuki on monille kunnille erityisen tärkeä, jotta kunnassa tunnustetaan merkittävimmät toimet, keskeisimmät mahdollisuudet ja kuntien välisen yhteistyön liittymäpinnat. Tällaisten alueellisten toimijoiden rooli tulee tunnustaa ja huomioida myös myönnettävien avustusten osalta.

Muut huomiot lausuntopyynnöstä

Ilmastolain yhtenä tavoitteena on reilu ja oikeuden mukainen siirtymä. Siihen kuuluu keskeisesti eri osapuolten kuuleminen ja osallistaminen suunnittelu- ja kuulemisprosesseihin. Nyt ilmastolain lausuntoaikataulu on kohtuuttoman lyhyt ja tiivis. Useassa eri tilaisuudessa on tuotu esiin se, että kesä kautena usea kunta-alan toimija on käytännössä kiinni ja mikäli lain muutosvalmisteluun halutaan kuntien päätöksentekoelementtien lausuntoja eivät nämä välttämättä ehdi kyseisiä lausuntoja käsittelemään näin lyhyessä ajassa.

Lausunto lähetetään: lausuntopalvelu.fi
Tiedoksi:

Päätös

Lisätietoja Erikoissuunnittelija Aleksis Klap, p. 040 721 3137, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

SAARISTON KYTKEMINEN VARSINAIS-SUOMEN MAAKUNTASTRATEGIAAN

Asia Varsinais-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ joulukuussa 2021.

Saaristotoimikunta päätti kytkeä saariston uuteen maakuntastrategiaan tiiviillä dokumentilla, jossa on konkretisoitu niitä maakuntastrategian toimenpiteitä, jotka ovat saariston kannalta keskeisimpiä. Nämä toimenpiteet ovat kytköksissä saariston kannalta keskeisiin teemoihin: saaristoliikenne ja tietoliikenneyhteydet; saaristomatkailu ja muut elinkeinot; asuminen ml. vapaa-ajanasuminen; ympäristö; kulttuuri.

Saaristoa ei tule saaristotoimikunnan mielestä pitää erillisenä alueena vaan se kulkee maakuntastrategian toimenpiteissä luontevasti mukana. Saaristossa on kuitenkin tiettyjä erityispiirteitä ja -tarpeita, joita halutaan tuoda esille toimikunnan laatimassa dokumentissa. Keskeisenä tavoitteena on saariston elinvoiman säilyttäminen ja lisääminen. Tätä tavoitetta silmällä pitäen on nostettu esiin muutama maakuntastrategian toimenpide saaristoa koskevine taustoituksineen. Erityinen painoarvo on laitettu koronapandemian mukanaan tuomiin seikkoihin, joten esim. monipaikkaisuuden haasteet ja matkailun tarpeiden huomioiminen on nostettu keskeisesti esiin. Samoin Saaristomeren hyvän tilan saavuttaminen ja saariston luontoarvojen huomioiminen kaikilta osin on saanut painoarvoa tässä asiakirjassa. Lisäksi asiakirja ottaa kantaa muihin saaristoa koskeviin ajankohtaisiin prosesseihin ml. saaristolain päivitys, jolla on suuri merkitys saariston kehittämisen kannalta.

Oheismateriaalina toimitettu asiakirja hyväksyttiin luonnosversiona saaristotoimikunnan kokouksessa 20.5.2022 ja lopullisesti sähköpostimenettelyllä 8.6.2022.

Valmistelija TN/sh

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee saaristotoimikunnan tuottaman saariston kytkeminen maakuntastrategiaan 2040+ asiakirjan tiedoksi.

Päätös

Lisätietoja Saaristo- ja maaseutuasiamies Sami Heinonen, p. 0400 413 704, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

SAARISTON KYTKEMINEN VARSINAIS-SUOMEN MAAKUNTASTRATEGIAAN 2040+

Kestävien kumppanuuksien saaristo

SAATESANAT

Varsinais-Suomen uusi maakuntastrategia hyväksyttiin joulukuussa 2021. Strategiatyötä tehtiin Varsinais-Suomen liiton johdolla vahvassa kumppanuushengessä; erilaisiin työpajoihin ja vastaaviin tapahtumiin osallistui runsaan vuoden aikana n. 300 eri alojen asiantuntijaa. Korona-pandemia vaikutti strategiatyöhön omalla tavallaan vieden monet tilaisuudet virtuaalisiksi ja tuoden siten lisähaastetta kaiken muun ohella myös strategiatyöhön.

Saariston kannalta pandemia-aika toimi kuitenkin positiivisena katalysaattorina monelle prosessille. Saaristo on harvoin saanut yhtä paljon mediahuomiota kuin Korona-pandemian alussa, jolloin uutisoitiin mm. kesämökkien täyttymisestä varhaisten mökkikauden aloittajien toimesta ensimmäisenä pandemiakeväänä 2020. Trendi jatkui läpi pandemian ajan ja saaristo oli jatkuvasti esillä. Puhuttiin etätyöstä, monipaikkaisuudesta, kotimaan matkailun kukoistuksesta jne. Kaikessa tässä saaristo oli aallon harjalla. Toisaalta samaan aikaan puhuttiin jonoista maantielautoilla ja yhteysaluksilla, myytävän tavaran loppumisesta saariston kyläkaupoista sekä ruuhkista saariston tiestöllä. Saariston kantokyky oli siis joutunut todelliselle koetukselle ja näitä haasteita täytyy olla valmiita ”taklaamaan” jatkossa.

Maakuntastrategiatyö on maakunnassamme jo pitkään ollut kumppanuuteen perustuvaa, laajapohjaista ja aktivoivaa. Saaristo ja Saaristomeri on tunnistettu maakuntamme yhdeksi kärkiteemaksi, jonka voidaan katsoa kulkevan läpileikkaavasti mukana strategian laadinnassa ja toteutuksessa. Strategiatyössä on ollut vahva edustus mukana myös saariston eri toimijoista – kunnista, järjestösektorilta, yritysmaailmasta jne. Näin ollen erillistä saaristo-ohjelmaa ei olla viimeisten maakuntastrategiakausien ajaksi laadittu, vaan Varsinais-Suomen liiton saaristotoimikunta on päättänyt laatia lyhyen asiakirjan, jolla saaristo kytketään ajankohtaiseen maakuntastrategiaan käyttäen hyväksi strategiaan valittuja teemoja, tavoitteita ja toimenpiteitä, mutta samalla pitäen voimassa saariston kannalta oleellisten kestoteemojen seurannan, kehittämisen ja edunvalvonnan. Asiakirjassa otetaan siis kantaa myös saaristoliikenteeseen, elinkeinoelämään ml. matkailu, saaristopolitiikan asemaan yhtenä aluepolitiikan lajina ja luonnollisesti ympäristökysymyksiin Saaristomeri ja sen tila kärkikohteena. Tämän dokumentin on siis tarkoitus toimia kytköksenä saariston, saaristopolitiikan ja maakuntastrategian/maakuntaohjelman välillä.

1. Maakuntasuunnitelman missio, visiot ja arvot

Maakuntasuunnitelmassa mainitaan missiona kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomen rakentaminen, jossa yhteistyö perustuu yhteiseen ja jatkuvaan oppimiseen sekä yhdessä sovittuihin toimintamalleihin, joiden avulla rakennetaan tulevaisuutta, jossa visiot toteutuvat. Tavoitteena on Varsinais-Suomi, joka on vuonna 2040 hyvinvoiva, kasvuhakuinen ja tietoon perustuvien puhtaiden ratkaisujen tuottaja. Aluerakennetta koskevan vision mukaan Varsinais-Suomi on aluerakenteeltaan tasapainoinen yhdistelmä modernia kaupunkikulttuuria, perinteikästä maaseutu- ja kylämiljöötä, ainutlaatuista saaristoa sekä vaalittua luonnonympäristöä.

Maakuntasuunnitelmassa mainittujen arvojen mukaan strategiatyötä tehdään vastuullisesti, saavutettavasti, luottamuksella ja uteliaisuudella. Visioita on neljä kappaletta ja näiden mukaisesti Varsinais-Suomi vuonna 2040 on hyvinvoiva, kasvuhakuinen ja tietoon perustuvien puhtaiden ratkaisujen tuottaja. Arvoina ovat siis vastuullisuus, luottamus, saavutettavuus ja uteliaisuus.

1.1. Arvot aluerakenteessa saaristonäkökulmasta

Vastuullisuus – osana luontoa näyttäytyy saariston näkökulmasta varsin konkreettisenä. Saaristomeri ja saariston luonto kaiken muun maakunnan luonnon ohella on vastuullisuuden konkreettisin kohde. Luonnon monimuotoisuuden ylläpito on toinen konkreettinen kohde tämän arvon toteuttamisen kannalta. Saariston kannalta on ensiarvoisen tärkeää löytää tasapaino kasvulle, ylläpidolle ja elvyttämiselle. Vastuullisuuden kaikki olomuodot – ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen – vaativat saaristossa erityisen painoarvon. Ekologinen vastuullisuus on herkässä saaristoympäristössä luonnollisesti kaiken perusta.

Luottamus – kaikki mukana arvon mukaisesti maakunnan kaikki alueet, väkirikkaat ja väestötiheydeltään väljemmät, suuremmat ja pienemmät toimivat luottamuksen ilmapiirissä oli sitten kyse rakentamisesta tai muusta alueiden käytöstä, investoinneista, kehittämisestä tai innovoinnista. Voimavarojen tunnistaminen ja tunnustaminen maakunnan eri alueilla luo pohjan luottamukselle. Saariston voimavaroja tässä kohtaa ovat ennen muuta sijainti, historia, kulttuuriympäristö, kaksikielisyys ja yhteydet. Saariston kehittämisessä luottamusta tarvitaan ennen muuta jotta eri tekijät ja toimijat pääsevät toteuttamaan omaa kehittämistyötään.

Saavutettavuus - vahvat elinkeinot korostaa toimivan liikennejärjestelmän merkitystä elinvoimalle, elinkeinoelämälle ja tasapainoiselle kasvulle. Saariston tulee olla mukana toimivassa liikennejärjestelmässä, joka mahdollistaa sujuvat yhteydet Turun kaupunkiseudulla, seutukeskuksissa sekä maaseudulla ja saaristossa. Saavutettavuus takaa myös kaikkien toimijoiden verkostoitumisen. Saaristossa yhteyksiä mitataan enemmän ajassa kuin kilometreissä ja erilaiset liityntäyhteydet ovat ensiarvoisen tärkeitä. Ekologinen saavutettavuus on saariston kannalta yhtä olennaista kuin fyysinen saavutettavuus. Ekologinen saavutettavuus tähtää kaikkien kulkumuotojen ja -välineiden kestävyden kehittämiseen. Saaristo on mainio kokeilualusta eri tyyppisille kokeiluille koskien uuden muotoista liikkumista ja saavutettavuutta sekä fyysisesti että virtuaalisesti.

Uteliaisuus – uutta tehden, tekevät verkostot aluerakenteessa korostaa kuntien ja maakunnan rajat ylittävää yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Uteliaisuutta edustavaa toimintaa on myös paikasta riippumattomissa verkostoissa ja aineettomin yhteyksin tapahtuvasti. Tämän tyyppiset verkostot ovat juuri saaristolle ominaisia. Monipaikkaisuuden toteuttaminen, palveluverkon skaalautuvuus ja kausivaihtelut rakenteissa, erilaiset kokeilut ja pilotit sekä uusien yhteistyömallien testaus ovat saaristolle ominaisia, aluerakenteellista uteliaisuutta edustavia toimia.

2. Maakuntaohjelman tavoitteet ja toimenpiteet suhteessa saaristoon

Maakuntaohjelma tavoitteineen ja toimenpiteineen muodostaa maakuntastrategian toteutustyökalun, vie strategiaa konkretian tasolle. Maakuntaohjelma koostuu Varsinais-Suomea koskevasta neljästä visiosta

- puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestäväen kasvun hiilineutraali edelläkävijä
- jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta
- yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta
- muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta

Näihin visioihin liittyy lukuisia tavoitteita ja toimenpiteitä, joista saaristolle olennaisimpia ovat:

Tavoite 2. Bio- ja kiertotalous on kannattavaa liiketoimintaa. Uudet bio- ja kiertotalouden toimialamme sekä hiilineutraali energiajärjestelmä ovat vankassa asemassa maakunnan elinkeinorakenteessa.

Toimenpide (tp.) 3. Vauhditetaan kiertotalous- ja vähähiilisyysratkaisuja julkisten hankintojen avulla.

Edistämistapa ja indikaattori: Saariston jätevedenpuhdistamot kuntoon, jotta lietettä ei enää tarvitsisi kuljettaa saaristosta mantereelle vesitse. Indikaattori: kuljetusten määrän mittaus alkuvaiheessa/vuosittain.

Tp. 4. Perustetaan kuntien kanssa yhteistyössä paikallisia ja alueellisia bio- ja kiertotalousekosysteemejä.

Edistämistapa ja indikaattori: Perustetaan Korppoon mallin kaltaisia jätteiden ”välivarastointipisteitä” yhteistyössä LSJH:n kanssa. Indikaattori: perustettujen eko-pisteiden määrä/vuosi.

Tp. 5. Rakennetaan hiilineutraalia energiajärjestelmää Varsinais-Suomen ilmastotiekartan mukaisesti,

Edistämistapa ja indikaattori: Käytetään hyödyksi Valonian tarjoamaa aurinkoenergian tiedostustyötä ja yhteishankintoja sekä tehdään aurinkoenergian hyödyntämisestä ”saaristopilotti” -hanke. Tehdään myös kuntien kanssa yhteistyötä maalämpöön siirtymiseksi (maalämpö on saariston kallioperäolosuhteissa erityisen hyvin hyödynnettävissä). Indikaattori: numeerinen tieto niistä kunnista, joissa lähdetty kestäviä energiamuotoja toteuttamaan (ja kuinka monessa kohteessa/vuosi).

Tavoite 3. Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävin maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.

Tp. 6. Tehdään Varsinais-Suomesta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue: lisätään vaikuttavimpien viljelysmenetelmien käyttöä ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia ratkaisuja,

Edistämistapa ja indikaattori: Selvitetään edelleen kipsikäsittelyn soveltuvuutta ravinnevalumien pienentämiseen. Kipsi on luonnossa ei-ominainen ainesosa, joten selvitystyöhön on sisällytettävä erityisen paljon riskianalyysiä. Indikaattori: tehtyjen selvitysten ja niistä johdettujen kokeilujen määrä/vuosi.

Tp. 7. Tuotetaan avoin Saaristomeren ja sen valuma-alueen seuranta- ja monitorointijärjestelmä, joka hyödyntää ravinnevaluma- ja ravinnekuormitustietoja.

Edistämistapa ja indikaattori: Hyödynnetään Turun yliopiston Seilin tutkimuslaitoksen ja Korpoströmin tutkimusyksiköiden tekemää työtä tuloksia yhdistellen. Indikaattori: tutkimusprosessien määrä/vuosi.

Tp. 8. Tehdään varsinaissuomalaisesta ympäristövastuullisesti tuotetusta ruoasta vahva brändi.

Edistämistapa ja indikaattori: Viedään saaristoverkostoissa eteenpäin tietoa D.O. Saaristomeri -alkuperä- ja laatumerkistä sekä edistetään tietämystä saariston erikoiskasveista. Indikaattori: Saaristosta tulleiden hakemusten määrä/vuosi.

Tp. 9. Lisätään maatalouden virtojen hyödyntämistä biolaitoksissa, lannan prosessointia, sekä edistetään sekoitevelvoitteen käyttöönottoa.

Edistämistapa ja indikaattori: Edistetään saaristoverkostojen kautta biokaasulaitosten käyttöönottoa ja esim. jätemuovien kierrätystä maatiloilta. Samoin edistetään järviruo'on hyödyntämistä. Indikaattori: määrällinen indikaattori (aloitetut pilotit ym/vuosi).

Tavoite 4. Kaupungit ja maaseudut toimivat tasapainoisesti rinnakkain ja kehittyvät omista lähtökohdistaan käsin.

Tp. 10. Tehdään Varsinais-Suomesta monipaikkaisuuden edelläkävijä, jossa myös saaristossa ja maaseuduilla hyvä digitaalisten ja liikkumisen yhteyksien saatavuus.

Edistämistapa ja indikaattori: ELY-keskus tiivistää yhteistyötä eri liikennepalvelujen tuottajien kesken, jotta liikkuminen vesitse ja maitse ELY-keskuksen hankkimien kuljetuspalvelujen kautta sujuu (aikataulutus, reititys jne). Edistämistä voitaisiin auttaa myös palkkaamalla saaristoasiamiehiä saaristokuntiin. Indikaattori: Liikenteellisesti sujuvoitetut yhteydet/vuosi.

Tavoite 5. Sujuvat liikkumISRatkaisut edistävät toimivaa ja kestävää arkea koko maakunnassa.

Tp. 11. Kehitetään maakunnan laajuinen joukkoliikennejärjestelmä, joka muodostuu seudullisista ratkaisuksista ja eri liikennemuotojen solmupisteistä.

Edistämistapa ja indikaattori: Viittaus tp. 10 / ELY-keskuksen keskeinen rooli.

Tp. 12. Edistetään ja kokeillaan uusia kestäviä liikkumisen tapoja ja logistiikan ratkaisuja.

Edistämistapa ja indikaattori: Kokeillaan saaristossa siirtymistä erityisesti kesäkautena raskaista yhteysaluksista kevyempiin vesibusseihin ja eriytetään henkilö- ja tavaraliikenne. Indikaattori: kokeilureittien määrä/vuosi.

Tp. 13. Huolehditaan, että maakunnassa ja maakunnasta liikkuminen on sujuvaa.

Edistämistapa ja indikaattori: Otetaan Ahvenanmaa mukaan liikennejärjestelmätyöhömme. Kauttakulku Ahvenanmaalle on saaristoliikenteen olennainen, vähälle huomiolle jäänyt osa. Indikaattori: käynnistyneet liikenteelliset prosessit/vuosi, joissa Ahvenanmaan liikenne huomioitu.

Tp. 14. Parannetaan pyöräliikenteen yhteyksiä ja edellytyksiä koko maakunnassa.

Edistämistapa ja indikaattori: Saaristoverkostoissa tuodaan esiin niitä kehittämiskohteita, joita Rengasteiden parempi pyöräilyaktiiviteetti edellyttää. Ahvenanmaan pyöräliikenteen huomioiminen on tässäkin toimenpiteessä keskeistä. Indikaattori: käynnistetyt pyöräilyä edistävät prosessit/vuosi.

Tavoite 6. Väestöryhmien potentiaali tunnustetaan ja hyödynnetään osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia tukien.

Tp. 17. Rakennetaan varsinaissuomalaisen osallisuuden toimintamalleja, jotka tukevat aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Edistämistapa ja indikaattori: Saariston verkostoissa tiivistetään yhteistyötä MYR:n järjestöjaoston ja muiden väestön osallisuutta lisäävien toimijoiden, ml. Leader-toimintaryhmät, kanssa. Indikaattori: käynnistetyt prosessit kansalaisyhteiskunnan voimistamiseksi/vuosi.

Tp. 18. Korostetaan väestön monikielisyyden vahvuuksia ja mahdollisuuksia palveluissa, matkailussa ja yritystoiminnassa.

Edistämistapa ja indikaattori: Saariston kouluissa aloitetaan pilotointi kielellisen integraation lisäämiseksi tavoitteena lasten parempi kommunikointi äidinkielestä riippumatta (mukaan tulee saada kaikki kieliryhmät). Indikaattori: käynnistyneet integraatioprosessit/vuosi.

Tavoite 7. Saavutettava ja tehokas, tunnistettuihin tarpeisiin perustuva palveluverkko toimii arjen tukena. Ennaltaehkäisevään tukeen panostetaan koko elämänkaaren ajalla.

Tp. 20. Varmistetaan kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyöllä, että molempien tuottamat palvelut ovat vahvasti ja tunnustetusti osana kuntien palveluvalikoimaa.

Edistämistapa ja indikaattori: Lisätään kolmannen sektorin ja julkisen sektorin (ml. uudet HYTE-alueet) välistä kommunikaatiota esim. perustamalla saariston kuntiin ”järjestövastaavan” toimi vastinpariksi 3. sektorin toimijoille. Indikaattori: Aloitetut yhteistyössä toteutetun palvelutuotannon prosessit/vuosi.

Tavoite 8. Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi. Jatkuvaa oppimista ja elämäkokemusta arvostetaan.

Tp. 21. Varmistetaan mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen.

Edistämistapa ja indikaattori: Saariston kansalais- ja työväenopistot kehittävät edelleen kurssitarjoantaansa yhteistyössä käyttäjäryhmien kanssa. Huolehditaan riittävien kuituverkkoyhteyksien rakentamisesta tukemaan myös verkko-opintoja. Indikaattori: Oppilasmäärän kehitys vapaan sivistystyön kursseilla.

Tp. 22. Vahvistetaan ja rakennetaan lisää suoria rekrytointikanavia ja työharjoittelumalleja oppilaitosten ja yritysten välille.

Edistämistapa ja indikaattori: Koulut ja yritys-elämä kehittävät oppisopimusmalleja tukemaan oppilaitosten ja työelämän välisen yhteistyön lisäämistä. Indikaattori: Oppisopimusten määrä/vuosi.

Tavoite 9. Väestö voi hyvin. Ainutlaatuisella monimuotoisella luonnolla, elinympäristöllä, aktiivisella elämäntavalla, kulttuurilla ja kulttuuriympäristöllä on vahva rooli asukkaiden hyvinvoinnin, onnellisuuden ja terveyden edistämisessä.

Tp. 25. Lisätään kuntien yhteistyötä ulkoilu-, liikunta- ja retkeilypaikkojen kokonaisuuden kehittämisessä ja laaditaan kehittämisen tueksi maakunnallinen ohjelma.

Edistämistapa ja indikaattori: Olemassa olevat vaellusreitit, joista saaristossa merkittävin on Pyhän Olavin merireitti, kytketään mukaan reittiverkostoon. Verkostoon lisätään myös pienempiä kohteita, levähdys- ja yöpymiskohteita perinteisille, erähenkisille matkajille. Indikaattori: Merkittyjen kohteiden määrä/vuosi.

Tavoite 12. Osallistuminen kuuluu kaikille ja keskustelu rakentaa yhteishenkeä. Kansalaisyhteiskuntaa kuuleva valmistelu tekee vuorovaikutuksesta ja vaikuttamisesta arkea.

Tp. 30. Vahvistetaan julkisen sektorin vuorovaikutusosaamista ja toteutetaan kokeiluja, jotka tukevat tekemisen demokratiaa myös kausiasukkaat huomioiden.

Edistämistapa ja indikaattori: Kunnat tiivistävät yhteistyötään mökkiläis- ym toimikuntien kanssa. Indikaattori: Aloitetut kehittämistoimet/vuosi.

Tp. 32. Kerrotaan päätöksenteon valmistelusta ja tehtyjen päätösten perusteluista ymmärrettävästi.

Edistämistapa ja indikaattori: Kuntien saaristolautakunnat (tai muut soveltuvat lautakunnat) profiloituvat päätöksentekoprosessin avaajina omissa kunnissaan. Indikaattori: Järjestettyjen keskustelutilaisuuksien määrä/vuosi.

Tavoite 17. Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Tp. 39. Tuetaan paikkariippumattoman rekrytointikulttuurin käyttöönottoa ja poistetaan paikkariippumattoman työnteon esteitä.

Edistämistapa ja indikaattori: Digitaaliset yhteydet (kuituverkko) ulotetaan kaikkialle saaristoon yhteistyössä valtion, kuntien ja teleoperaattorien kesken. Indikaattori: kuituverkon laajennusprojektien määrä/vuosi.

Tavoite 18. Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden. Luonnon monimuotoisuuden tukeminen nähdään välttämättömyytenä ja sitä tuetaan myös digitalisaation ja ennakoinnin keinoin.

Tp. 43. Tehdään Varsinais-Suomesta kestävän matkailun edelläkävijämaakunta.

Edistämistapa ja indikaattori: Saaristolle ominaista ”liikkuvaa matkailua” ja sen vaatimaa infrastruktuuria kehitetään. Esimerkkinä septitankkien tyhjennyspisteet sekä veneitä että matkailuautoja/-vaunuja ajatellen. Yhteistyössä mukana kunnat, PSS, LSJH, ELY-keskus. Indikaattori: uusien tyhjennyspisteiden määrä/vuosi.

3. Saaristo suhteessa muihin ajankohtaisiin prosesseihin

Saariston kehittämisen ja elävän saariston kannalta olennaisen juridisen pohjan muodostaa ns. saaristolaki, jota ollaan päivittämässä. Saaristolaki ottaa kantaa kuntien asemaan osana saaristojärjestelmää; nykyisestä jaosta saaristokuntiin ja saaristo-osakuntiin ollaan todennäköisesti luopumassa. Varsinais-Suomen saariston kannalta on oleellista, että nykyisten saaristokuntiemme ja niiden kuntien, joilla on saaristo-osia, taloudellinen asema ei huonone. Saaristoisten kuntien saamat tuet ovat jatkossakin keskeisessä asemassa korvaamassa kunnille saaristoisuuden aiheuttamia lisäkuluja.

Saaristoliikenne on kaiken toiminnan keskiössä; nykyinen saaristolaki ottaa varsin väljästi kantaa siihen, keille saaristoliikennettä järjestetään, onko esimerkiksi matkailun tarpeet otettava huomioon vaikkapa yhteysalusliikennettä järjestettäessä. Samoin osa-aikaisten asukkaiden (monipaikkaisuus) asema tässä suhteessa on vanhassa saaristolaissa huonosti huomioitu.

Saaristotie, joka muodostaa Saariston rengasteiden rungon, on kesäisin erittäin ruuhkainen. Ruuhkiin ja tiestön toimivuuteen tulee lähivuosina lisähaastetta suurten siltahankkeiden muodossa. Sekä Kirjalansalmen silta että Hessundin silta on tarkoitus rakentaa uusiksi lähivuosina. Kaarinan läntinen ohitustie eli ns. Paraisten väylä on myös suunnitteilla ja asiaa on syytä edistää edelleen.

Saariston tietoliikenneyhteyksiä ollaan parannettu muun maaseudun tavoin suhteellisen hyvin, mutta edelleen toimiva kuituverkko on saaristossa osittain puutteellinen ja yhteydet eivät mahdollista sujuvaa etätönteä tai esimerkiksi verkko-opintoja. Tietoliikenneyhteyksiin tulee panostaa edelleen käytettävissä olevia resursseja sekä EU:n että kansalliselta tasolta.

Saaristomatkailu sai korona-pandemiasta erittäin paljon lisäpontta, joka tulee jatkossa hyödyntää entistä paremmin. Saariston saavutettavuutta ja löydettävyyttä erityisesti kansainvälistä matkailua silmällä pitäen tulee edelleen tehostaa. Varsinais-Suomen matkailun tiekarttatyötä tehdään kumppanuushengessä ja eri teemojen (kestävä matkailu, tiedolla johtaminen, digitalisaatio) kautta. Kullakin teemalla on vastuuvetäjänsä ja Varsinais-Suomen liitolla on oma osuutensa tiekarttatyön hallinnoinnissa ja teknisessä koordinaatiossa. Saaristolla on kiistatta keskeinen rooli Varsinais-Suomen matkailun kehittämistyössä. Tavoite tehdä saaristosta kansainvälinen matkailubrändi on täysin realistinen!

Puhdas Itämeri ja Varsinais-Suomen näkökulmasta erityisesti Saaristomeren hyvän tilan saavuttaminen on tavoite, josta ei tule tinkiä. Ympäristön hyvinvointi luo pohjan kaikelle muulle kehittämiselle ja tätä työtä voidaan tehdä myös maakuntastrategiamme puitteissa ja sen toimenpiteillä. Saariston toimijat ovat valmiita edesauttamaan tätä työtä.

MAANKÄYTTÖJAOSTON 25.4.2022 ANTAMAT LAUSUNNOT JA KÄSITTELEMÄT ASIAT

Asia Maankäyttöjaoston pöytäkirja 25.4.2022:

Lausunto Paraisten kaupungille Nauvon Klockarbergenin asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta (M30/25.4.2022)

Lausunto Paimion kaupungille Vistan osayleiskaavan osittaisen kumoamisen ehdotuksesta (M31/28.3.2022)

Lausunto Kustavin kunnalle Kustavin länsiosan yleispiirteisen osayleiskaavan muutoksesta / vaiheosayleiskaavasta (M49/25.4.2022)

Lausuntopyynnöt, jotka eivät anna aihetta Varsinais-Suomen liiton lausunnon antamiseen

Kaarinan kaupunki: Kaarinantie 702 poikkeamislupahakemus (M22/9.3.2022)

Laitilan kaupunki: Laitilan Panimosillantien asemakaavanluonnos (M41/7.4.2022)

Naantalın kaupunki: Naantalın Porhonkallion-Virpin asemakaava (M20/7.3.2022)

Paraisten kaupunki: Heisalan Björkuddenin ranta-asemakaavanluonnos (M26/17.3.2022)

Paraisten kaupunki: Strandbyn pienvenesataman ja siihen liittyvien varasto- ja huoltorakennusten ja majoituskökin poikkeamislupahakemus (M28/22.3.2022)

Paraisten kaupunki: Korppoon Alskärin ranta-asemakaava (M29/22.3.2022)

Pöytyän kunta: Pöytyän Kyrön taajaman korttelien 112, 113a ja 114 asemakaavanmuutos (M40/5.4.2022)

Sauvon kunta: Sauvon Merihelmen ranta-asemakaava (M50/5.4.2022)

Turun kaupunki: Freyan asemakaavanmuutos (M32/28.3.2022)

Uudenkaupungin kaupunki: Uudenkaupungin Kalasataman asemakaavanmuutosluonnos (M18/2.3.2022)

Varsinais-Suomen ELY-keskus: Tiesuunnitelma Mt 181 parantamiseksi rakentamalla jalankulku- ja pyöräilyväylä välille Korvalantie-Saustilantie Sauvossa (M23/16.3.2022)

Varsinais-Suomen ELY-keskus: Aurajoki Oy:n Liedon Tuulissuon kuumasinkityslaitoksen YVA-soveltamistarve (M27/21.3.2022)

Ilmoitukset Varsinais-Suomen liiton luottamustoimielimien päätöksistä ovat olleet nähtävillä pöytäkirjojen tarkastusten jälkeen liiton kotisivulla www.varsinais-suomi.fi otsikon "Päätöksenteko / Esi-tyylistat ja pöytäkirjat" alla.

Valmistelija HS/em

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee maankäyttöjaoston pöytäkirjan 25.4.2022 tiedoksi eikä käytä otto-oikeuttaan.

Päätös

Lisätietoja Suunnittelujohtaja Heikki Saarento, puh. 040 7203 056, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Asia Viranhaltijat ovat tehneet hallintosäännön ja päätösvallan delegointien perusteella seuraavat toimenpanopäätökset:

Maakuntajohtajan päätökset:
- muut B § 93-100

Edunvalvontajohtajan päätökset:
- Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen maksatuspäätökset C1 § 19-24

Head of Managing Authority päätökset A1 § 35-37

Oheismateriaalina ovat päätösluettelot.

Valmistelija ml/mbl/kn/mk

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat tiedoksi eikä käytä otto-oikeuttaan.

Päätös

Lisätietoja Hallintosihteeri Marja Karttunen, p. 040 720 3061, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Varsinais-Suomen liitto

30.05.2022

PÄÄTÖSLUETTELO (LYHYT)

1

Maakuntajohtaja Kari Häkämies

11.05.2022	93 / 2022	Työkorvaus: Pohjola Anna, V-S liiton vuosivastaanoton musiikkiesitys, diaarinumero HALL 104/2022
18.05.2022	94 / 2022	Päätös palkanmaksun prosenttiosuuksista 1.6.2022 von Zwegbergk
18.05.2022	95 / 2022	Varsinais-Suomen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunnan kokoonpanon vahvistaminen
18.05.2022	96 / 2022	Palkkaus: Sinikka Kostiainen-Kiiveri, määräaikainen harjoittelija
18.05.2022	97 / 2022	Palkkaus, Juha Iho, projektityöntekijä
18.05.2022	98 / 2022	Palkkaus: Sanna Erkkö, määräaikaisen työsopimuksen muutos HALL: 160/2021
19.05.2022	99 / 2022	Hankinta: Varsinais-Suomen liiton vastaanotto 10.5.2022
23.05.2022	100 / 2022	Hankinta: selvityshenkilötyö Saaristomeren tilan parantamisen organisoitumisesta

Varsinais-Suomen liitto

08.06.2022

PÄÄTÖSLUETTELO (LYHYT)

1

Head of Managing Authority Merike Niitepõld

19.05.2022	35 / 2022	FP: RP 6/6 CB743 UniLog / Developing Central Baltic University Level Professional Logistics Education
25.05.2022	36 / 2022	FP: RP 3/6 CB934 MAREA / From MARine Ecosystem Accounting to integrated governance for sustainable planning of marine and coastal areas
25.05.2022	37 / 2022	FP: RP 15/20 CB367 TA Technical Assistance / Technical Assistance of Central Baltic Programme 2014-2020

Central Baltic Programme 2014-2020 Managing Authority's decisions related to the project report payments.

The programme pays both advance and final payments to the projects.

AP: Advance Payment

FP: Final Payment

RP X/X CBXX: A specified reporting period of the project's total reporting periods followed by the project's own acronym and the project title.

Varsinais-Suomen liitto

07.06.2022

PÄÄTÖSLUETTELO (LYHYT)

1

13.05.2022	19 / 2022	Co working -tila Ukin Solmu
13.05.2022	20 / 2022	Matkailuelinkeinon muutostarpeet ja digitaalinen saavutettavuus
17.05.2022	21 / 2022	Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon kehittämishanke
23.05.2022	22 / 2022	Digitaalisen asiakaspolun kehittäminen Tampereen seudun matkailuun - Digitrack
27.05.2022	23 / 2022	ACCESS-Developing accessibility and new sustainable services in Vasa region
31.05.2022	24 / 2022	Yhdessä kestävää kasvua Espoon ja lähialueiden matkailuun - Vastuullisten palveluiden digitaalinen löydettävyys ja ostettavuus

KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Maakuntajohtajan ehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös